

VUOSIKERTOMUS 2008

VUOSIKERTOMUS 2008

Jakelu:

Teknillinen korkeakoulu

Kirjasto

PL 7000

FI - 02015 TKK

URL: <http://lib.tkk.fi/>

Puh. +358-9-451 4111

Fax. +358-9-451 4132

E-mail: infolib@tkk.fi

© TKK, Kirjasto

URL: <http://lib.tkk.fi/Julkaisut/vuosikertomus2008.pdf>

Multiprint Oy

Espoo 2009

Toimituskunta: Jaana Marvia (toimittaja), Aune Kontkanen (kuvat ja tilastot), Sirkku Käsälä, Tarja Paalanen (taitto ja kuvat). Kannen kuva: Tarja Paalanen.

SISÄLLYSLUETTELO

Esipuhe.....	4
Puheenvuoro.....	5
Vuoden 2008 tapahtumat lyhyesti.....	6
Year 2008 briefly.....	7
Teknillisen korkeakoulun kirjasto - esittely.....	8
Monipuolista tietoaaineistojen hankintaa.....	10
Kokoelmien huoltoa : hyllyluokitukselta sirujen lukemiseen.....	12
Tietokantojen ylläpidossa tapahtui.....	13
Paikallispalveluissa korostuu neuvonta.....	15
Kaukopalvelu etsii uusia toimintatapoja.....	16
Toiminnan kehittämisen apuna LibQUAL ja laatutyö.....	18
Tilat rakennussuunnittelun kohteena.....	20
Koulutusta ja tukea myös diplomityön tekijöille.....	22
Kirjastolle uusi julkaisupalvelutehtävä.....	24
Vuoden artikkeli: WWW-sivusto uusittiin perusteellisesti.....	26
Viestintää näyttelyistä verkkoon ja tiedotteisiin.....	28
Muutoksia henkilöstöasioissa.....	30
Kansainvälisyyttä konferensseissa ja kirjastossa.....	32
Taloudellinen tilanne.....	34

Liitteet

- Kirjaston neuvottelukunnan kokoonpano
- Kirjaston sekä opetuksen ja opiskelun tuen henkilökunta
- Tilastot 2006 - 2008

Kuva: Marja Hjelt

Kirjaston vuosi 2008 oli monella tavalla mielenkiintoinen ja työntäyteinen, mikä näkyy erinomaisesti tästä käsissäsi olevasta teoksesta. Merkittävin yksittäinen muutos tapahtui jo vuoden alussa, kun TKK:n Opetuksen ja oppimisen tuki -yksikkö siirrettiin Koulutuskeskus Dipolin alaisuudesta kirjaston osaksi. Vaikka tapahtumalla ei ollut välittömiä vaikutuksia kummankaan yksikön toimintaan, uskon tämän antavan suuria mahdollisuuksia tulevaisuudessa. Opetuen kontaktit opettajiin sekä kirjaston toiminta opiskelijoiden tukikohtana antavat erinomaiset mahdollisuudet virittää aivan uudenlaista yhteistyötä ja uutta oppimisen kehittämistä yliopiston parhaaksi.

Toiminnallisesti kirjaston tärkein panostus kohdistui uuden Aalto-yliopiston kirjastolaitoksen suunnitteluun yhdessä Helsingin kauppakorkeakoulun (HSE) Helecon-tietokeskuksen ja Taide-teollisen korkeakoulun (TaiK) kirjaston väen kanssa. Yhteistyö on ollut hedelmällistä ja toimivaa. Aalto-yliopisto tulee saamaan erinomaisen kirjaston, jossa kolme nykyistä kirjastoa täydentävät

toistensa osaamista ja palveluita sekä luovat aivan uudenlaistakin palvelutarjontaa. Kehittämisen tavoite on vuodessa 2020.

Käytännön suunnittelutyö tapahtui paljolti erilaisissa työryhmissä, joissa pohdittiin keskeisten kirjastotyön osa-alueiden tulevaisuutta. Vuoden aikana kokoonnuttiin muutaman kerran myös yhteisiin ideariihien tutustumaan uusiin kollegoihin sekä tukemaan työryhmien työskentelyä. Suunnittelun tuloksena saimme aikaan jo keväällä 2008 Aalto-yliopiston kirjastolaitoksen palveluvalikoiman sekä asiakkuuksien elinkaari-mallin. Kirjasto on siis edennyt Aalto-yliopiston suunnittelun eturintamassa.

Toinen toiminnallisesti merkittävä kokonaisuus oli osallistuminen kansainväliseen LibQUAL-kyselyyn, jossa mitattiin kirjaston arjen toimivuutta. Vastauksia tähän verkkokyselyyn tuli huikeat 1900 kappaletta. Asiakkaamme osaavat arvostaa meitä myös antamalla palautetta. Kyselyn tulosten ansiosta meillä on nyt erinomainen tieto siitä, miten toimintaamme pitää kehittää. Tulosten työstämisessä riittää tosin tekemistä ja sitä jatketaan paraikaa esimerkiksi yhdessä pro gradu -työssä.

Kirjastossa on tapahtunut paljon muutakin. Olemme lähteneet reippaasti toteuttamaan uutta perustavaa toiminta-ajatusta, jonka mukaan tärkeää on tiedon välityksen kaksisuuntaisuus. Kirjaston päätehtävä ei enää ole vain tiedon hankkiminen oman kehysorganisaationsa tarpeisiin, vaan myös aktiivisesti tukea tutkimuksen tulosten välittämistä maailmalle. Omalta osaltaan tähän liittyy julkaisutoiminnan bibliometrinen analyysi, jolla kyetään yhdeltä kannalta mittaamaan yliopiston oman toiminnan tehokkuutta.

Kiitän lämpimästi kirjastomme koko henkilökuntaa antoisasta ja tuloksekkaasta vuodesta 2008 sekä HSE:n ja TaiKin kirjastojen väkeä erinomaisesta yhteistyöstä. Esitän parhaimmat kiitokseni myös aktiivisille asiakkaillemme, joiden toiveet ja vaateet ovat palvelujen kehittämisen välttämätön edellytys.

ARI MUHONEN
ylikirjastonhoitaja

TKK:n opetuksen ja opiskelun tuki liitettiin osaksi kirjastoa vuoden 2008 alusta. Opetuki-tiimin työntekijät siirtyivät hallinnollisesti kirjaston alle, mutta pysyivät työpisteissään Innopoli II:ssa. Kirjaston johtaja liittyi opetuen ohjausryhmän jäseneksi ja hän toimii opetuen vetäjän lähiesimiehenä.

Vuosi 2008 on sisältänyt paljon hallinnollista työtä, jota yksiköstä toiseen siirtyminen on aiheuttanut. Muutoksen työmäärä ennakoitiin suureksi, mutta vähän se pääsi silti yllättämään. Yksiköstä toiseen siirtyvälle ei ollut tarjolla valmiita toimintaohjeita, joten siirrossa harjoitettiin paljon yritykseen ja erehdykseen pohjautuvaa oppimista. Se on ollut samanaikaisesti tehokasta ja kuluttavaa.

Tiimin toiminnassa ovat haasteita tuoneet vuonna 2008 myös uusien henkilöiden integrointi toimintaan sekä kasvavat vaatimukset tehdä lisää opettajankoulutusta ja olla mukana entistä useammassa hankkeessa. Vuoden 2008 loppuun mennessä suurin osa kuvioista oli saatu järjestykseen, joten vuodesta 2009 tulee toiminnan kannalta selkeämpi ja ennakoidumpi vuosi.

Kirjastoon kuulumisen on merkinnyt opetuella uuteen toimintakulttuuriin ja -ympäristöön tutustumista. Kirjaston ja opetuen tehtävät eroavat toisistaan, mutta niillä on myös yhdistäviä rajapintoja. Opetuen päätehtävänä on uuden oppimis- ja opetuskulttuurin luominen. Näemme, että kirjastolla on samantyyppinen tehtävä. Kirjasto kouluttaa ja tukee opiskelijoita tiedonhaussa. Erityisen tärkeää on tukea opettajia integroimaan tiedonhakua osaksi kurssitoimintaa, mistä onkin tehty hanke-esitys vuodelle 2009.

Aalto-yliopiston alkuvaihe on työllistänyt myös opetuksen ja opiskelun tuen henkilökuntaa. Uuden yliopiston yksi keskeinen tehtävä opetuksen laadun parantamisessa on myös tiimimme päätehtävä. Olemme ilolla ottaneet vastaan kasvaneen huomion yliopiston opetuksen ja oppimisen laadusta. Yliopiston johdon tuki on ensiarvoisen tärkeää, jotta opettajat ja opiskelijat saavat mahdollisuudet osaamisen ja laadun parantamiseen. Tulevaisuudessa johdetusta ja resursoidusta opetuksen kehittämisestä pitää saada osa yliopiston perustoimintaa, mikä ei ole riippuvainen ailahtelevista trendeistä tai hankerahoista.

Opetuksen ja opiskelun tuen vetäjäksi on tammikuussa 2009 palannut Riikka Rissanen ja hän luotsaa tiimiämme taas eteenpäin.

Kuva: Marja Hjelt

OLLI HYPPÖNEN
Opiskelun ja opetuksen tuen vetäjä
v. 2007 – 2008

VUODEN 2008 TAPAHTUMAT LYHYESTI

Opiskelun ja opetuksen tuki sekä opintopsykologin palvelut liitettiin kirjastoon vuoden 2008 alusta lähtien.

Kirjasto toteutti kansainvälisen LibQUAL-asiakastytyväisyyskyselyn, johon vastasi noin 1 900 asiakasta. Palveluja, aineistoja ja kirjastoa paikkana koskeneissa vastauksissa havaittu taso ei minkään kysymyksen kohdalla ollut alempi kuin alin hyväksyttävä taso.

Käyttäjäkoulutuksessa käynnistyi diplomityötään aloitteleville tarkoitettu kurssi. Opetuksen määrä opetustunteina kasvoi kolminkertaiseksi edellisvuodesta, mikä johtui erityisesti kirjaston osuudesta kandidaattiseminaareissa.

Kokonaislainamäärä, kaukolainat ja kirjastokäynnit vähenivät jonkin verran edellisestä vuodesta. Erityyppisten e-aineistojen määrä ja käyttö kasvoivat jälleen edellisvuodesta. Elektronisia lehtiä oli käytettävissä 25 800 eri nimekettä.

Korkeakoulun henkilökunnalle tarkoitettu TKK-suora -palvelu käynnistettiin. Henkilökuntaan kuuluvat voivat tilata verkon kautta kirjoja suoraan työhuoneeseensa pääkirjaston kokoelmista.

Kirjaston ryhmätyöhuoneille kehitettiin varausjärjestelmä verkkoon.

Hyllyluokitus uudistettiin uusien kirjojen (B-kirjojen kokoelma) osalta vastaamaan paremmin TKK:n opetuksen ja tutkimuksen painottumista eri aloille.

Joulukuussa kirjastossa toteutettiin laajat kokoelmatietokanta TEEMUa ja yhteistietokanta LINDAa koskettaneet luetteloinnin muutokset kuten muissakin yliopistokirjastoissa.

Teknillisen korkeakoulun Sata vuotta yliopistona -juhluvuonna kirjastossa oli esillä näyttely ”Tikusta asiaa – tekniikan opetusta 150 vuotta”, joka esitteli opiskelun välineitä, harjoitustöitä ja korkeakoulun julkaisuja.

Kirjaston verkkosivut avattiin täysin uusittuina elokuussa suomen- ja englanninkielisinä. Myös TEEMUn ulkoasua uudistettiin TKK:n ilmeen mukaiseksi.

Kandidaatintöiden elektroninen arkistointi pdf-muodossa alkoi. Vuoden lopussa kirjaston elektronisessa arkistossa oli yli 600 kandidaatintyötä.

Kirjaston ylläpitämässä TKK:n elektronisten väitöskirjojen Diss-palvelussa julkaistiin 1 000. elektroninen väitöskirja.

Kirjasto vastasi Helsingissä 3. – 5. kesäkuuta pidetyn IEA:n ETDEWEB World Energy -tietokannan joryhmän kokouksen järjestelyistä.

Vuotta 2009 tulevat leimaamaan Aalto-yliopiston rakentaminen ja yliopistolainsäädännön muutokset.

YEAR 2008 BRIEFLY

TKK Teaching and Learning Support and services of the student psychologist were affiliated to the library since the beginning of 2008.

The Library completed the international LibQUAL client survey which was answered by about 1900 clients. Levels of answers concerning services, materials and the library as a place were not lower than the lowest acceptable values in any of the questions.

In library instruction a new course was launched for students who are beginning to work on their Master's theses. The amount of instruction was tripled from the previous year which was particularly due to the role of the library in organizing bachelor seminars.

The total amount of loans, interlibrary loans and visits to the Main Library decreased slightly since the previous year. The amount and use of various kinds of e-materials increased again from the previous year. There were 25 800 separate titles of electronic journals available.

TKK-suora service for the university staff was launched. Members of the staff can order books via internet straight to their workrooms from the collections of the Main Library.

A system was developed for placing reservations for group work rooms via internet.

Shelf classification of new books (the B collection) was renewed to match better with education and research of TKK emphasizing to certain branches.

In December large transitions, that concerned cataloguing in collection database TEEMU and union catalogue LINDA, were carried out, as was done in other university libraries as well.

One Hundred Years as a University jubilee year of TKK was celebrated with the 150 Years of Technical Education exhibition which demonstrated tools of studying, practical works and publications of the university.

Internet pages of the library were modernized as Finnish and English versions in August. Also the outlook of TEEMU was renewed according to the new visual instructions of TKK.

Electronic storing of Bachelor's theses as pdf format begun at TKK. At the end of the year there were over 600 Bachelor's theses in the electronic archive.

The thousandth electronic dissertation was published in the electronic dissertation service of TKK.

The library took care of organizing the meeting of ETDEWEB World Energy database management group.

The year 2009 will be distinguished by the forming of Aalto University and the amendments in the university legislation.

TEKNILLISEN KORKEAKOULUN KIRJASTO

esittely

Kuva: Aune Kontkanen

Teknillisen korkeakoulun erillislaitoksena toimiva kirjasto on kaikille avoin tieteellinen kirjasto ja korkeakoulun tieteellisen tietohuollon keskus. TKK:n kirjasto palvelee kaikkia teknistä tietoa tarvitsevia asiakkaita niin kotimaassa kuin ulkomailla.

Kirjasto huolehtii siitä, että erityisesti TKK:n tutkijoilla, opettajilla ja opiskelijoilla on käytettävissään ajantasainen, laadullisesti arvioitu ja tarpeisiin sopiva tietoaineisto korkeakoulun tutkimus- ja opetusaloilta ja tekniikkaa tukevilta luonnontieteiden aloilta. Hankinnan painopiste on elektronisissa aineistoissa, ja ostoissa painotetaan ajankohtaisuutta. Valinnoin tuetaan TKK:n korkeatasoisen tutkimuksen ja opetuksen tavoitteita.

Painetuista kokoelmista löytyvät muun muassa kurssikirjat, laaja kirjavalikoima, raporttisarjat, konferenssijulkaisut ja TKK:n julkaisujen arkisto-

Visio

Kirjasto on tutkijan työväline ja opiskelijan opiskeluympäristö sekä uuden oppimiskulttuurin edistäjä.

Kirjasto takaa kansainvälisesti vertailukelpoisen tietoaineiston saatavuuden ja käytettävyyden sekä tarvittavan arkistoinnin. Teknistieteellinen tieto tarjotaan saumattomasti verkossa, asiakkaan työasemalle.

Kirjasto ja sen osana TKK:n opiskelun ja opetuksen tukiyksikkö sekä opintopsykologi yhdessä luovat mahdollisuuksia uuden oppimiskulttuurin syntymiselle Aalto-yliopistossa.

Osana Teknillistä korkeakoulua kirjasto on korkeakoulun muutoksessa mukana kohti Aalto-yliopistoa. TKK:ssa pääkirjasto ja tiedekuntakirjastot muodostavat yhden hallinnollisen ja toiminnallisen kokonaisuuden.

TKK:n kirjasto on Suomen vanhin ja suurin tekniikan alan kirjasto.

Sijainti	Otaniementie 9, Espoo
Perustettu	1849
Rakennusvuosi	1970 (Alvar Aalto)
Kirjastorakennus	8 942 m ²

Aukioloajat	Lukukausien aikana	Kesäaikana
	ma - pe 8.00 - 21.00	ma 8.00 - 18.00
	la 9.00 - 16.00	ti - pe 8.00 - 16.00
	Aattopäivinä 8.00 - 16.00	Ks. http://lib.tkk.fi/

Käyttöoikeus	Kaikille avoin. Lainaaja tarvitsee kirjastokortin.
TKK:n kirjastojen kokoelmatietokanta TEEMU	https://teemu.linneanet.fi/
Painetut monografiat	192 300 nimekettä
Elektronisia lehtiä	25 800
Lukupaikkoja	450
Asiakastyöasemia	33
Langaton verkkoyhteys	Aalto-verkko
Henkilökunta	57 henkilöä pääkirjasto, 10 opetuksen ja opiskelun tuki, 1 opintopsykologi
Kotisivu	http://lib.tkk.fi
Opetuksen ja opiskelun tuki	http://opetuki.tkk.fi
TKK:n muut kirjastot	http://lib.tkk.fi/fi/yhteystiedot/muut_kirjastot/

kappaleet. Varsin kattava suomalaisen tekniikan ja erityisesti energia-alan tutkimuksen aineisto on yksi kokoelmien vahvuuksista. Elektroniset ja painetut tieteelliset aikakauslehdet ovat keskeisintä aineistoa. Kirjasto on solminut käyttösovimuksia useiden tiedontuottajien kanssa ja tarjoaa verkossa mittavan e-lehtien valikoiman lisäksi runsaasti tietokantoja, e-kirjoja, tietosanakirjoja yms.

Kokoelmatietokanta TEEMUn, tiedonhakuportaali Nellin ja kirjaston www-sivuston kautta aineistot ja palvelut ovat haettavissa ja käytettävissä kirjastossa, korkeakoulun verkkoon kytketyiltä koneilta sekä etäkäyttönä. TEEMUn lisäksi tuotetaan useita muita tietokantoja, mm. TKK:n tutkimus- ja julkaisurekisterit.

Kirjasto tarjoaa ajanmukaisia lainauspalveluja, kaukopalvelua ja aineistonvälityspalveluita muista kirjastoista, lehtikiertopalvelun, jäljennepalvelut, neuvontaa sekä kirjastonkäytön ja tiedonhaun koulutusta opiskelijoille ja henkilökunnalle. Päivystävän tietoasiantuntijan palvelut ovat käytävissä paikan päällä ja verkossa.

Toimintaa uudistetaan erilaisilla hankkeilla, teknologisin ratkaisuin sekä yhteistyössä kirjastoon kuuluvan opetuksen ja opiskelun tuen ja TKK:n muiden kirjastojen ja yksiköiden kanssa. Kirjastolla on uusia tehtäväalueita esimerkiksi korkeakoulun elektronisen julkaisutoiminnan edistämisessä ja tutkimuksen arvioinnissa.

Kirjasto osallistuu aktiivisesti kansalliseen kirjastoyhteistyöhön, mm. FinELib-konsortion ja FinnOA:n työskentelyyn ja Voyager-kirjastojärjestelmän ylläpitoon. Kirjasto huolehtii suomalaisen energia-alan tutkimustiedon referoinnista kansainvälisiin INIS- ja ETDE- tietokantoihin. Kansainvälisesti osallistutaan mm. kirjastoalan järjestöjen IATULin ja IFLAn toimintaan.

Kirjastorakennuksen tilojen muuntaminen opiskelun tukikeskukseksi ja toimivaksi tutkimusympäristöksi sekä viihtyisäksi kohtaamispaikaksi on jatkuvaa.

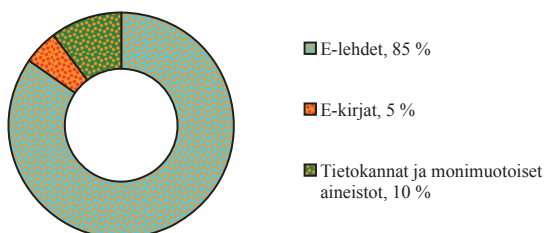
Teknillisessä korkeakoulussa toimii pääkirjaston lisäksi tiedekuntien ja laitosten kirjastoja.

Pääkirjaston aineistohankinta on painottunut elektronisiin aineistoihin, joita käytetään vuosi vuodelta enemmän. Vuonna 2008 erityistä huomiota kiinnitettiin e-kirjojen hankintaan. Pääkirjaston kirjavälitys muille TKK:n kirjastoille ja projekteille oli vuoden aikana varsin suurta.

Tietoaineistokuluista valtaosa e-aineistoihin

Tietoaineistokulut vuonna 2008 olivat yhteensä 1 487 366 euroa eli 29,2 % kirjaston kokonaiskuluista. Aineistokulut olivat samaa suuruusluokkaa kuin vuonna 2007 myös edullisten valuuttakursien ansiosta. Elektronisen aineiston osuus koko aineistokuluista oli peräti 90,1 %, kun osuus oli 87,2 % vuonna 2007.

Elektronisen aineiston kulut 2008

Painettuihin aineistoihin käytetyistä 147 429 eurosta kausijulkaisujen (lehdet) osuus oli 26,4 %, kurssikirjojen 19,1 %, muiden kirjojen 54,4 %. Lehtien osuus oli vuonna 2008 selvästi pienempi kuin 2007 (35,4 %).

Kuva: Aune Kontkanen

Painetut monografiakokoelmat karttuivat lahjoituksin ja ostoin vuoden aikana 7 216 niteellä, mikä oli viisi prosenttia vähemmän kuin edellisvuoden kartunta. Kirjaston kokoelmissa oli painettuja yksittäisteoksia 192 302 eri nimekettä vuoden 2008 lopussa.

Kirjavälitystä laitoksille

Pääkirjaston uudehkoa kirjavälityspalvelua laitoksille käytettiin merkittävässä ja kasvavassa määrin hyödyksi vuonna 2008. Erilliskirjastoille ja projekteille tilattiin ja välitettiin kirjoja yli 31 000 euron arvosta. Palvelussa välitystä haluava asiakas täyttää pääkirjaston verkkosivustolla olevan www-lomakkeen, pääkirjastossa kirja tilataan TKK:n sopimustoimittajalta ja lähetetään sen saavuttua asiakkaalle. Kirjan hinta laskutetaan vastuualueelta. Pääkirjasto ei peri palvelusta erillistä maksua.

E-aineistoja enemmän kuin koskaan

Elektronisia aineistoja oli jälleen kertomusvuonna käytettävissä TKK:n verkon alueella aiempia vuosia enemmän ja monipuolisemmin. Elektronisten aineistojen ostoja kehitetään jatkuvasti paitsi määrällisesti myös laadullisesti, aivan kuten painettujen aineistojen valintaa ja hankintaa on kehitetty. Yksistään **elektronisia lehtiä** oli käytettävissä noin 25 800, kun niitä oli vuonna 2007 19 000. Vuoden lehtitilauksista merkittävin oli kaikkien The Royal Society of Chemistryn lehtien tilaaminen elektronisina.

Tietokantoja oli käytettävissä 214 eli 29 enemmän kuin vuonna 2007. Uusiin tietokantoihin sisältyvät esimerkiksi Royal Society of Chemistry RSC:n neljä tietokantaa. Vuoden aikana hankittiin myös Elsevierin monitieteellinen viittaus- ja tiivistelmä tietokanta Scopus, mikä kattaa suuret määrät erityyppisten julkaisujen tietoja. Lisäksi Scopus hyödyntää internetin tieteellistä sisältöä, hakien 386 miljoonasta tieteellisestä www-sivustosta, 22 miljoonasta patentista ja yli 80 valikoidusta lähteestä. RT Net –rakennustietopalveluun hankittiin RT- ja LVI-kortistojen käyttöoikeudet ja IEEE-tilausta täydennettiin IEEE Drafts -kokoelmalla, joka sisältää valmisteluvaiheessa olevat standardit.

E-kirjojen kokonaislukuun sisältyvät myös elektroniset kurssikirjat, joita oli syksyllä luettavissa yli 80 MyiLibrary -elektronisten kirjojen palvelun kautta.

E-kirjojen hankintaan paneuduttiin vuoden aikana entistä tarkemmin myös e-kirja -projektissa. Asiakkailla oli pääsy yli 300 000 e-kirjaan, joista ECCO- ja EEBO-tietokantojen historialliset teokset (noin 250 000) muodostivat jälleen suuren osan. Muiden e-kirjojen määrä oli kasvanut edellisvuodesta noin 7 900 kappaleella. Uusia e-kirjoja hankittiin Elsevieriltä, jonka ScienceDirect alustalla voi lukea noin neljää sataa kirjaa, aihealueina energia, ympäristötieteet, matematiikka ja neurotieteet. E-kirjoista on artikkeli TietäNetissä 1 / 2008 silloisen valikoiman perusteella laadittuna.

E-aineistojen käyttö tilastojen valossa

Johtopäätösten vetäminen elektronisten aineistojen käyttötilastoista on monesta syystä vaikeaa. TKK:lla käytettävissä olevien e-aineistojen määrä on kasvanut suuresti. Palvelujen sisällöt muuttuvat

MOT-sanakirjat ovat olleet e-aineistoista käytetyin palvelu alusta alkaen. Vuonna 2008 siihen tehtiin 3,2 miljoonaa hakua. Valikoimaan kuuluu sekä yleiskielen että erikoisalojen sanakirjoja ja termistöjä useille kielipareille ja -yhdistelmille.

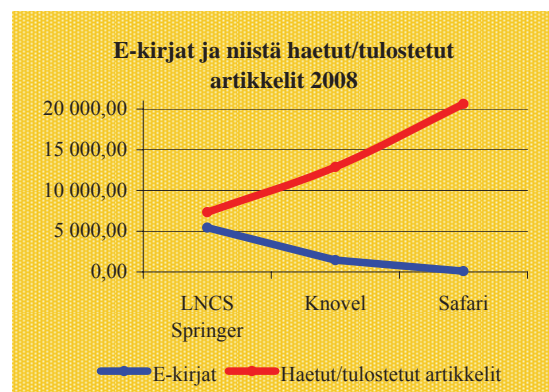
tai saman palvelun kautta hankitaan eri valikoima tai määrä lehtiä kuin aiemmin. E-aineistojen käytön tilastointimenetelmät ovat olleet vakiintumattomia, mutta yhtenäistyneet viime vuosina.

TKK:n käyttötilastoista voi kuitenkin päätellä, että kokonaisuutena elektronisten lehtien, bibliografisten tietokantojen (viitetietokantojen) sekä hakuteos- ja sanakirjatietokantojen käyttö kasvaa säännöllisesti vuosi toisensa perään. Yksittäisten palvelujen kohdalla ja eri vuosien välillä näin ei välttämättä ole.

Elektronisten lehtien käytöstä esimerkiksi käy Elsevierin **ScienceDirect**-palvelu, joka sisältää yli 2 500 lehteä. Sekä siitä tulostettujen artikkelien että hakujen määrät ovat suurentuneet vuosi vuodelta TKK:lla. Hakuja palveluun tehtiin vuonna 2008 118 709 kpl (v. 2007 97 968) ja artikkeleita tulostettiin 218 146 kertaa (v. 2007 154 849). TKK:lla oli tosin palvelun kautta myös e-kirjoja käytettävissä huhtikuusta lähtien.

Kaikkien elektronisten palvelujen käyttö ei kasva suoraviivaisesti. Esimerkiksi **Abi/Inform**-tietokantaan tehtyjen hakujen määrä oli vuonna 2008 hienan pienempi 16 314 kuin vuonna 2007 (16 880) ja artikkeleita oli tulostettu lähes 10 % vähemmän v. 2008 (20 981) verrattuna vuoteen 2007 (23 302). Abi/Inform sisältää viitetietoa yli 6 000 erityisesti kaupallisen alan julkaisusta, joista hiukan yli 3 000 lehteä on kokotekstinä.

Toistaiseksi **e-kirjojen** käytöstä saatavat tilastot ovat vain suuntaa-antavia, sillä harva palvelu tarjoaa vertailukelpoisia raportteja.

KOKOELMIEN HUOLTOA

hyllyluokituksesta sirujen lukemiseen

Painetun aineiston löytyvyyttä ja kokoelmatyötä parannettiin vuoden aikana eri toimenpitein. Kokoelmien huollossa ja hallinnassa otettiin käyttöön uutta teknologiaa RFID-siruilla varustettujen julkaisujen inventointiin.

Kuva: Aune Kontkanen

Kirjojen sijoitusta hyllyihin uudistettiin

Hyllyluokkauudistus toteutettiin toisessa kerroksessa sijaitsevien uusien kirjojen osalta (B-kirjat) kesän 2008 aikana. Uusi hyllyjako on osoittautunut toimivaksi. Tietyn alan julkaisut löytyvät entistä paremmin, kun aiheuokat on loogisesti järjestetty eivätkä ne ole ylisuuria. Luokkien numerokoodien lyhentäminen on sekin käyttäjälle tervetullut parannus. Syksyn aikana käynnistettiin myös vanhempien kirjojen hyllyluokkauudistus. Tämä työ jatkui vielä vuonna 2009.

Uutta teknologiaa kokoelmien hallintaan

Kokoelmien huoltoa ja hallintaa parannettiin hankkimalla kirjastoon DLA (Digital Library Assistant) -laite. Tällä käsiskannerilla voidaan inventoida RFID -siruin (Radio Frequency Identification) varustettuja julkaisuja. Laitteella voidaan havaita sekä hyllyjärjestyksessä että julkaisujen tietokantatiedoissa olevia virheitä tai puutteita. Laitetta hyödynnettiin pääkirjaston kurssikirjakokoelman, teknillisen fysiikan ja matematiikan kirjaston sekä systeemianalyysin kirjaston kokoelmien ylläpidossa.

Erillisten kokoelmien määrää vähennetään

Yhtenä kokoelmien järjestämisen periaatteena on, että kirjastossa on kohtuullinen määrä erillisiä kokoelmia. Venäjänkielistä aineistoa sisältävän Slavica -kokoelman ylläpito päätettiin osaksi sen vuoksi lopettaa, kokoelma karsia ja säilytettävät julkaisut liittää normaaliin kirja- ja lehtikokoelmaan. Paljon vanhentunutta aineistoa lähetettiin Kuopioon Varastokirjastoon.

Poistomyynnin hullu viikko

Vuosittaiseksi perinteeksi vakiintunut suosittu kaksokappaleiden kirpputori pidettiin marraskuun alussa 3.11. – 8.11.2008 kirjaston aukioloaikoina. Kokoelmista poistettuja ja lahjoituksista myyntiin valittuja teoksia myytiin päivä päivältä laskevin hinnoin maanantain viiden euron kappalehinnasta lauantain 50 sentin hintaan asti. Kirpputorimyynnin ansiosta vanhat kirjat kiertävät uusille käyttäjille ja tuotoilla voidaan hankkia ajankohtaisia teoksia kirjastoon.

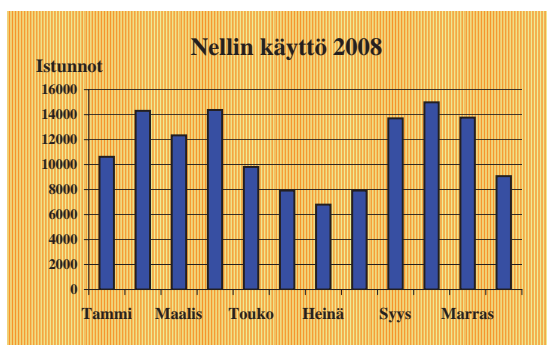
T IETOKANTOJEN YLLÄPIDOSSA TAPAHTUI

Kirjaston ylläpitämistä tietokannoista suurimmat muutokset koskettivat vuonna 2008 kokoelmatietokanta TEEMUa. Tietojen ylläpito muuttui monin tavoin ja TEEMUn etusivukin uudistettiin. TENTTU-tietokantojen määrä väheni ja palvelin vaihtui tehokkaammaksi.

E-aineistojen pikahaku kirjaston etusivulle

Nelli-portaali tarjoaa pääsyn TKK:lla käytettävissä oleviin elektronisiin aineistoihin. Nelliin ei tehty isompia uudistuksia vuoden 2008 aikana. Kirjaston kotisivulle tehtiin Nelliin tietokannat-, e-lehdet- ja DOI-haun sisältävä pikahaku.

Nelli-istuntoja oli yhteensä 135 612 kpl. Kasvua edellisvuodesta oli 2,6 %.

TEEMU-kokoelmatietokannan uudistuksia

TKK:n kirjastojen tietoaineiston määrä TEEMUssa oli hieman vähentynyt edellisvuodesta

Slavica-kokoelman lopettamisen ja muiden poistojen takia.

TEEMUn tietueet		
2006	2007	2008
319 405	355 034	353 947

Hakuja TEEMUun tehtiin vuonna 2008 noin 660 000. Yhteydenottokertoja oli noin 245 000 ja katsottuja tietueita 360 500. Käytön laskentatapa muuttui vuodesta 2007.

TEEMUn etusivu uusittiin TKK:n uuden ilmeen ja rakenteen mukaiseksi ja samalla hiottiin hieman hakuliittymää poistamalla alareunan linkit ja uusimalla yläosan linkitystä. Opastus päivitettiin ajan tasalle. Uudistettu TEEMU julkaistiin syyskuun 12. päivä. Kirjaston kotisivulle laitettiin TEEMUn nimeke-, tekijä- ja sanahaun sisältävä pikahaku.

TEEMUa kehitettiin myös toiminnallisesti. E-kirjojen löytyvyyttä parannettiin lisäämällä TEEMUn hakujen tuloksena saataviin viitelistöihin e-aineisto –sarake. Jos julkaisu on elektronisessa muodossa, tulee sarakkeeseen pieni värillinen kuvake. Viitteissä on myös linkit elektronisiin julkaisuihin. TEEMUn kautta oli löydettävissä suurin osa e-kirjoista kertomusvuonna, vain kahden historiallisia teoksia sisältävän e-kirjapaketin ja Lecture Notes in Computer Science (LNCS) –teokset puuttuivat.

TEEMU Facebookiin

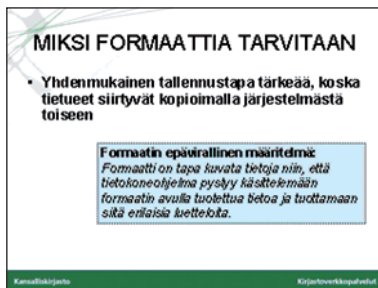
Keskellä kesää heinäkuun alussa julkaistiin kirjaston ensimmäinen hakusovellus verkkoyhteisöpalvelussa. Facebookissa toimivan **TKK Library Catalogue Search** –hakusovelluksen kautta voi tehdä

hakuja TEEMUsta. Haku on vapaasti kaikkien käytettävissä. Facebookiin rekisteröityneet käyttäjät voivat lisätä hakusovelluksen omaan profiliinsa, jolloin se on käytettävissä heti Facebookiin sisäänkirjautumisen jälkeen. Myöhemmin hakusovellukseen lisättiin Nelli-haku.<http://apps.facebook.com/tkklibrary/>

Luettelointityössä isoja muutoksia

Yliopisto- ja ammattikorkeakoulukirjastojen käytännöt julkaisujen tietojen tallentamisessa koelmatietokantoihin, TKK:lla TEEMUun, ja yliopistokirjastojen yhteistietokanta LINDAan muuttuivat vuoden 2008 aikana.

Kansalliskirjasto/Arne Hedman.

Kansalliskirjastossa päätettiin keväällä 2008 siirtymisestä Aleph-luettelointiohjelmaan LINDAssa. Seurauksena kirjastojen hankkimat julkaisut luetteloidaan ensin yhteiseen LINDA-tietokantaan, josta tiedot siirtyvät automaattisesti julkaisun omistavien kirjastojen koelmatietokantoihin, TKK:lla TEEMUun. Aiemmin luetteloinnissa käytettiin Voyager-järjestelmää sekä LINDAssa että kirjastojen tietokannoissa, joista tiedot poimittiin LINDAan.

Samanaikaisesti näiden kirjastojen luettelointiformaatti vaihdettiin MARC21-Finistä MARC21-formaattiin, toisin sanoen tapa, jolla julkaisujen tiedot jäsenellään ja syötetään tietokantoihin,

muuttui jonkin verran. Yhdenmukainen tallennustapa eri kirjastoissa on tärkeää, jotta tietoja voidaan siirtää myös kansainvälisesti tietokannoista ja järjestelmistä toisiin.

Uudistukset työllistivät kirjaston luettelointia ja kirjastojärjestelmän ylläpitoa tekeviä suuren osan vuodesta. TEEMUa ”siivottiin” formaattimuutosta varten, mutta varsinaisia virheitä ei ollut paljon. Tämä johtuu paljolti tietokannan huoltoajoista ja luettelointiohjeiden noudattamisesta.

Kuva: Aune Kontkanen

Aleph-luettelointiohjelmaa tarkastelemissa Iikka Heikkinen, Outi Järvineva ja Mirja Lampola.

TEEMU siirrettiin, konvertoitiin, MARC21-luettelointiformaattiin 15.12. Uusi Aleph-LINDA näki päivänvalon marraskuun lopussa ja luettelointi siihen aloitettiin joulukuun lopussa. Vuoden 2009 puolella jatkettiin muutoksiin liittyviä toimenpiteitä.

Aiheesta on artikkeli TietäNetissä 2 / 2008.

TENTUN palvelinkone vaihdettiin

TENTTU-tietokannat toimivat VTT:ssä sijaitsevalta TKK:n, VTT:n ja KCL:n yhteisellä Trip-palvelimella. Tämä Otalib-niminen palvelin vaihdettiin vuoden 2008 alussa tehokkaammaksi.

Sanastokeskus TSK:n kokoama ja ylläpitämä TEPA-termipankki siirtyi TSK:lle (www.tsk.fi) eri ohjelmalla ylläpidettäväksi ja vapaaseen käyttöön syyskuun viimeisenä päivänä, mutta se oli vuoden 2008 loppuun asti käytettävänä myös TENTTU-tietokannoissa. TEPA sisältää erikoisalojen termejä ja määritelmiä, jotka esitetään monikielisinä termitietueina.

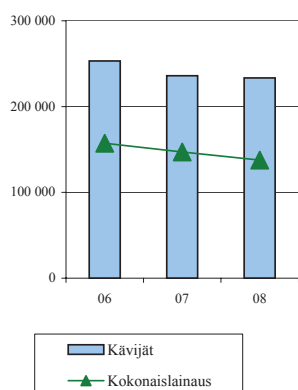
Vuosien 2008 ja 2009 taitteessa TKK:n rekistereihin kuuluva TKKosaa-tietokanta lopetettiin, koska tietokannan rakenne ei vastannut enää TKK:n uutta organisaatiota. Henkilökunnan asiantuntijuutta kuvaavat tiedot olivat laboratorioittain.

Opiskelutapojen muutokset, elektronisen oppimateriaalin lisääntyminen ja e-aineiston etäkäyttö muualla kuin kirjastossa näkyvät kirjastokäyntien ja lainaustapahtumien vähenemisenä. Asiakaspalvelun työn painopiste oli neuvonnassa. Käyttäjiä opastetaan kirjaston kokoelmien, palveluiden, tilojen ja laitteiden käytössä paikan päällä, puhelimitse ja sähköpostin kautta.

Lainausmäärä laski kertomusvuonna edelleen, joskaan ei dramaattisesti. Kokonaislainamäärä (kotija lukusalilainat sekä uusinnat) oli 137643, mikä on 6,5 % edellisvuotta vähemmän. Noin 34 % lainoista oli lainattu automaattilla ja 92 % uusinoista oli tehty itsepalveluna. Asiakkaiden omatoimisuus lainauspalvelujen käytössä on ollut hienoissa noususuunnassa viime vuosina.

**Kävijät ja kokonaislainaus
2006-2008**

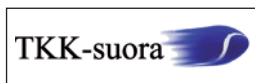
Vuoden 2008 aikana lainanneiden eli ns. aktiivisten lainaajien määrä oli 8633. Useimmissa aktiivisten lainaajien asiakasryhmissä oli tapahtunut jonkin verran vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna.

TKK:n opiskelijoista vajaa puolet ja henkilökunnasta vajaa kolmannes oli käyttänyt lainauspalveluja. Tutkimushenkilökunta käyttää pääsääntöisesti muita aineistoja kuin kirjaston lainattavia julkaisuja. Neljännes lainaajista oli TKK:n ulkopuolisia asiakkaita.

Kirjastokäyntejä oli 233 479, mikä on 2 500 käyntiä vähemmän kuin vuonna 2007 ja 20 000 vähemmän kuin vuonna 2006.

Kirjat suoraan työhuoneisiin – TKK-suora

Lokakuun puolivälissä korkeakoululle esiteltiin uusi TKK-suora -palvelu. Henkilökuntaan kuuluvat voivat tilata verkkolomakkeella kirjoja työhuoneeseensa pääkirjaston kokoelmista. Paikalla olevat kirjat toimitetaan heti, lainassa oleviin tehdään varaus ja tilaukset toimitetaan palautuksen tapahduttua. Palvelu sai myönteisen vastaanoton ja tilauksia tuli loppuvuoden aikana jo useita kymmeniä.

Erilliskirjastojen organisoiminen eteni

Pääkirjaston lisäksi paikallisia kirjastopalveluita tarjotaan myös erilliskirjastoissa, joita kertomusvuonna oli yli kymmenen suurempaa kirjastoa ja saman verran käsikirjastotyypisiä kirjastoja.

TKK:n kirjastolaitoksen yhtenäistäminen jatkui, mihin vaikuttivat osaltaan TKK:n uusi tiedekuntajakoinen organisaatio ja Aalto-yliopiston käynnistymiseen valmistautuminen. Tiedekunnat ja laitokset voivat nykyisin antaa kirjastotoimensa

pääkirjaston hoidettavaksi, ja mahdollisuuteen on tartuttukin.

Vuoden 2008 aikana neuvoteltiin Kemian ja materiaalitieteiden tiedekunnan kirjastotoimen organisoimisesta ja kehittämisestä. Puunjalostustekniikan laitoksella on tilojen ja palveluiden osalta hyvässä kunnossa oleva kirjasto. Muiden tiedekunnan laitosten kirjastopalvelut ovat melko hajallaan, ja lainauskin on hoidettu pääosin manuaalisesti. Tiedekuntaan perustettiin kertomusvuoden aikana kirjastotoimikunta suunnittelemaan kirjastopalvelujen yhtenäistämistä ja kehittämistä. Toimikunta tekikin asiasta esityksen tiedekuntaneuvostolle. Kemian tekniikan kirjastoamanuenssin virka siirrettiin pääkirjaston viraksi kesäkuun alusta alkaen. Käytännön kehittämistyö alkoi vuonna 2009.

Kirjastolaitoksen ja kokoelmien kehittymiseen vaikuttaa myös se, että pääkirjasto ottaa vastaan erilliskirjastojen luovuttamia aineistoja. Tämän uudelleen sijoittamisen seurauksena TKK:ssa hajallaan olevien kokoelmien määrä on vähentynyt aikaa myöten. Kertomusvuonna, joulukuussa, kielikeskuksen kirjasto siirsi valtaosan kokoelmistaan pääkirjastoon. Kielikeskukseen jäi lähinnä vain opetuksessa käytettävää aineistoa. Tässä tapauksessa kokoelmien siirto merkitsi samalla erilliskirjaston toiminnan lopettamista.

Kaukopalvelu etsii uusia toimintatapoja

”Tulevaisuuden kaukopalvelutoiminta on mahdollisimman pitkälle automatisoitua ja kustannustehokasta.” Muun muassa näin todettiin kahdeksannessa pohjoismaisessa kaukopalvelukonferenssissa Tukholmassa, Saltsjöbadenissa 6.–8.10.2008. Suomalaiset yliopistokirjastot pyrkivät tähän järjestämällä tarjouskilpailun yhteisen kaukopalveluohjelman hankinnasta.

Kaukopalvelun ohjelmia testattiin

Kaukopalvelutoiminnan kehittäminen sai vauhtia vuoden 2008 keväällä, jolloin TKK:n kirjaston kaukopalvelu oli mukana testaamassa Linnea2-konsortion tarjouskilpailuun osallistuneita kaukopalveluohjelmia.

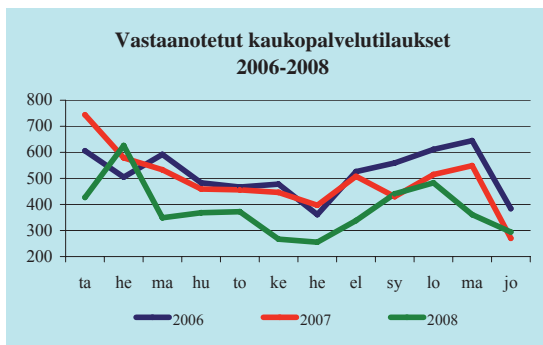
Linnea2-konsortio päätti syyskuussa aloittaa Relais Internationalin kanssa sopimusneuvottelut Relais Enterprise -sovelluksen hankkimisesta kirjastoille. Tavoitteena on, että uusi kaukopalveluohjelma saadaan käyttöön vuoden 2009 aikana. Ohjelman avulla suuri osa kaukopalvelurutiineista voitaisiin automatisoida, mikä nopeuttaisi palvelua.

Linnea2-konsortio on yliopistojen, Eduskunnan kirjaston ja Varastokirjaston vuonna 2000 perustama yhteenliittymä, jonka tehtävänä on hallita konsortion jäsenten yhteistä kirjastojärjestelmää. <http://www.lib.helsinki.fi/linnea2/konsortio/index.htm>

Tilausten vähenemisen trendi jatkui

Kaukopalvelun saamien ja lähettämien tilausten määrän laskeva suuntaus jatkui myös vuonna 2008: tilauksia saatiin yhteensä 4 581 kpl eli 22 % vähemmän kuin vuonna 2007.

Ulkomaille lähetetyistä tilauksista suurin osa lähetettiin saksalaisiin kirjastoihin, mutta kokonaisuutena ulkomaisiin kirjastoihin lähti tilauksia vähemmän kuin aiemmin.

Kotimaisista kirjastoista saaduista kaukolainoista 51 % tuli maksuttomasti Varastokirjastosta. Näihin kaukolainoihin lasketaan mukaan myös kirjaston asiakkaiden itse Varastokirjastosta tilaamat ns. yhteislainat. Yhteislainaus vilkastui, sillä asiakkaat tilasivat Varastokirjastosta 237 kpl lainoja eli peräti 33,1 % enemmän kuin vuonna 2007. TKK:n henkilökunta saattoi tilata myös artikkelikopioita Varastokirjastosta ohi kaukopalvelun. Tätä mahdollisuutta käytettiin 214 kertaa eli 28,1 % enemmän kuin vuonna 2007. Asiakkaat ovat löytäneet

Varastokirjaston uudemman aineiston ja ovat tyytyväisiä nopeisiin toimitusaikoihin.

Maksuttomia artikkelikopioita kirjaston omien kokoelmien painetussa muodossa olevista julkaisuista postitettiin TKK:n henkilökuntaan kuuluville 461 kpl, mikä oli 40 % enemmän kuin vuonna 2007. Palvelu käynnistettiin vuonna 2007.

TKK:n henkilökunta voi tilata kaukopalveluna maksuttomia artikkelikopioita pääkirjaston kokoelmien painetuista julkaisuista.

Kaukopalvelu löytää vaikeasti saatavan kirjallisuuden

Tilausmäärien vähenemisestä huolimatta kaukopalvelu on saanut runsaasti positiivista palautetta. Kirjaston kaukopalvelua on kiitetty väitöskirjojenkin alkulehdillä. Teknillisessä korkeakoulussa tehdään lisääntyvässä määrin poikkitieteellistä tutkimustyötä. Tutkijat tarvitsevat vaikeasti saatavilla olevaa aineistoa, jota kaukopalvelun työntekijät kalastelevat haaviinsa eri kanavien kautta. Artikkelikopioita, konferenssiesitelmiä yms. tilataan myös suoraan julkaisijoilta ja erityisesti kirjoittajilta. Tätä ns. harmaata kirjallisuutta, jota ei välitetä tavanomaisten kanavien kautta, paikannetaan kaukopalvelussa.

TKK:n pääkirjasto · Nelli-portaali · **Kaukopalvelu** · TKK:n muut kirjastot · Hankintaehdotus · Tilaus suljetusta varastosta · Henkilötietojen muutos · Palaute

tietokannat haku hake-misto viitteet haku-historia asiakas-tiedot kirjautu-sisään varaus ja aineisto-pyyntö hakuase-tukseni tallen-netut haut kirja-hyllyni opastus kirjautu-ulos ja lopeta

TEEMU-tietokanta: *Teknillinen korkeakoulu

LINNEA-tietokannat: Eduskunnan kirjasto
Helsingin yliopiston kirjasto
Kuopion yliopiston kirjasto

YHTEISLAINAUS-kirjastot: Varastokirjasto

Lainat ja kopiot Varastokirjastosta ovat maksuttomia ja tarkoitettu opiskelu- ja tutkimuskäyttöön.
Lainapyyntönsä yhteydessä asiakastiedot siirtyvät väliaikaisesti Varastokirjaston tietokantaan.
Tilatessaan materiaalia asiakas sitoutuu noudattamaan Varastokirjaston [lainaussääntöjä](#).

Yhdistä Uudestaan

TOIMINNAN KEHITTÄMISEN APUNA LIBQUAL JA LAATUTYÖ

Kirjasto osallistui vuonna 2008 ensimmäisen kerran kansainväliseen LibQUAL –asiakastyytyväisyyskyselyyn (<http://www.libqual.org/>). Laatutyössä keskityttiin prosessikuvauksiin ja e-kirjoihin.

Käyttäjäkysely kansainvälisen mallin mukaan

LibQUAL-kysely tehtiin myös muissa tulevan Aalto-yliopiston kirjastoissa. Osallistuminen LibQUAL -kyselyyn mahdollistaa vertailun muihin kirjastoihin, sillä monet kirjastot eri puolilla maailmaa käyttävät samaa kyselyä ja kaikkien tulokset ovat muiden osallistujakirjastojen hyödynnettävissä.

LibQUAL-verkkokysely toteutettiin TKK:n kirjastossa 31.3 – 20.4. lähettämällä kutsu sähköpostilla 16267 kirjaston lainausrekisteristä poimitulle asiakkaalle. Kyselyyn vastasi 1938 asiakasta, mikä tuotti vastausprosentin 11,9 %. Vapaamuotoisia kommentteja annettiin 486. Vastausten määrä oli odotettua suurempi, vaikkakin kyselyn aloittaneista 5084 asiakkaasta vain 38,1 % vastasi loppuun saakka. Keskeyttäneiden suurta määrää selittää kyselyn vaatavuus ja englanninkielisyys.

TKK:ssa havaittu taso ei missään kysymyksessä ollut alempi kuin alin hyväksyttävä taso. Havaittu taso ei myöskään ylittänyt toivottua tasoa.

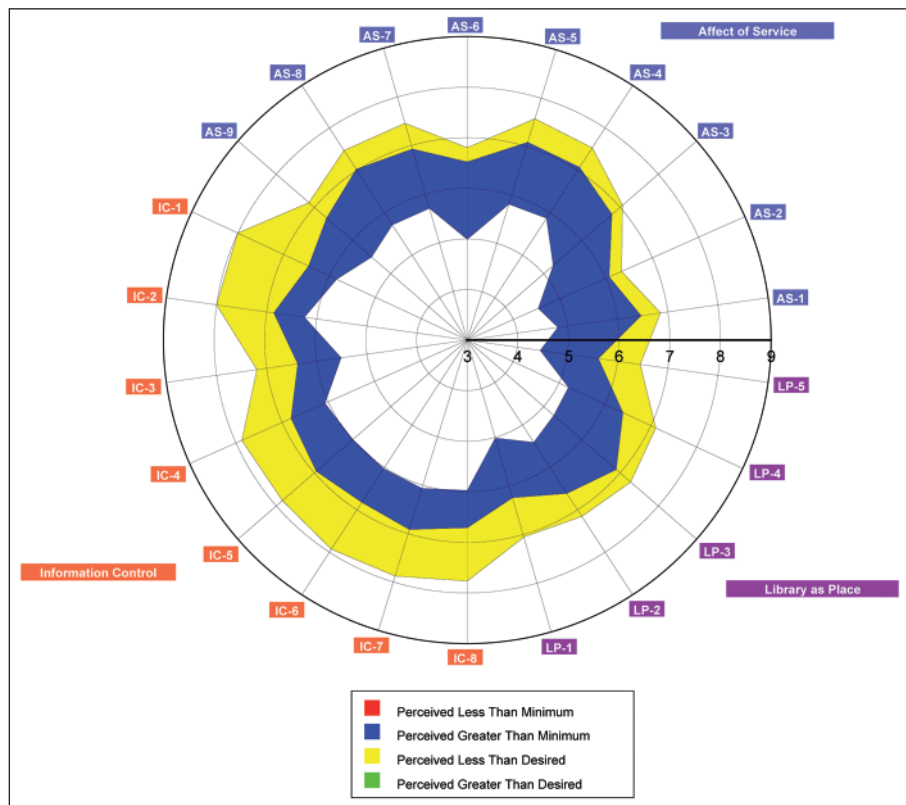
Palvelun vaikuttavuuden ja kirjasto paikkana ryhmien kohdalla ero toivotun ja havaitun tason välillä oli pienempi kuin informaatiokontrollin osalla.

Informaatiokontrolli tarkoittaa lähinnä e-aineiston saatavuutta ja käyttöä. Näiden suhteen asiakkaiden odotukset ovat suuret.

Kysymyksiä oli 22 kolmeen eri ryhmään jaettuna: palvelun vaikuttavuus (AS), informaatiokontrolli (IC) ja kirjasto paikkana (LP). Jokaiseen kohtaan asiakas vastasi kolmitasoisesti arvioimalla alimman hyväksytyt, toivotun ja havaitun palvelutason asteikolla 1 – 9.

LibQUAL -kyselyn ydinkysymysten tulokset esitetään ns. tutkakuviossa, josta on nähtävissä, kuinka alin hyväksyttävä taso, havaittu taso ja toivottu taso suhtautuvat toisiinsa eri kysymyksien kohdalla.

Kirjaston verkkosivustolla julkaistiin kesäkuun lopussa vastine, jossa otettiin esille useimmin esitettyjä toiveita. Vastaajat toivoivat kirjaston ryhmätyö- ja lukutiloihin edelleen parannusta, karttoja eri puolille kirjastoa helpottamaan aineiston löytämistä, aineiston sijoitteluun hyllyluokissa ei oltu aivan tyytyväisiä eikä kaikkia kirjaston palveluita tunnettu riittävän hyvin. Toiveita toteutettiin heti kesällä esimerkiksi hyllyluokkauudistuksen ja tietoaineistohankintojen yhteydessä. Kuten aiemmissa käyttäjäkyselyissä, myös tässä, otettiin esille kurssikirjojen määrä. Tulosten käsittely jatkui vastineen julkaisemisen jälkeen.

Kokonaisarvio TTK:n kirjaston palveluista.

Kurssikirjoja toivottiin lisää. Kirjaston määrärahat ovat pysyneet melko ennallaan aineistokustannusten noustessa, joten kurssikirjoja pystytään hankkimaan samassa määrin kuin aikaisemminkin. Kirjasto on panostanut e-kirjojen hankintaan ja kurssikirjoista hankitaan myös elektroniset kappaleet, mikäli se on mahdollista.

Kuva: Aune Kontkanen

Kirjaston prosesseja käydään läpi työryhmissä.

Laatutyötä jatkettiin prosesseja kuvaamalla

Laatutyö jatkui kertomusvuonna ennen kaikkea prosessikuvauksia laatimalla ja päivittämällä. Kirjaston laatutyöryhmä tarkasteli prosessien kokonaisuutta ja prosessiketjuja. Johtoryhmä valitsi kuvauksissa esiin tulleista kehittämiskohteista e-kirjojen hankinnan ja käyttöönannon kehitysprojektiksi.

E-kirja -projektissa kuvattiin elektronisten kirjojen hankinta- ja luettelointiprosessit. Lisäksi tehtiin suunnitelma e-kirjojen kokoelman ylläpidosta ja

kehittämisestä. Kirjastossa järjestettiin neljä koulutustilaisuutta, joissa henkilökunta perehdyttiin e-kirjojen tarjontaan ja käyttöön.

Kirjaston toimintakäsikirjasta laadittiin luonnos, jota täydennetään kevään 2009 aikana. Laatutyössä käsikirjat sisältävät yksikön nykytilan kuvauksen sekä toiminnan jatkuvan parantamisen suunnitelman.

TILAT RAKENNUSSUUNNITTELUN KOHTEENA

Opiskelijat käyttävät edelleen paljon kirjaston lukutiloja, ryhmätyöhuoneita ja muita tiloja, mutta ne eivät enää vastaa nykypäivän tarpeita. Erityisesti ensimmäisen kerroksen tiloja halutaan saada vapaaksi poistamalla kokoelmia ennen muutaman vuoden kuluttua todennäköisesti alkavaa kirjastorakennuksen peruskorjausta ja tilojen käyttötarkoitusten uudistuksia.

Kuva: Aune Kontkanen

Palautetta ja ideoita tilojen uudistamiseen

TKK:n pääkirjasto oli työkohteena lukuvuoden 2007 – 08 TKK:n arkkitehtuurin historian rakennusuojelun kurssilla. Alvar Aallon suunnittelema kirjastorakennuksen arkkitehtuuri on rakennusteollisesti ja kulttuurihistoriallisesti niin arvokas, että se sopi suunnittelun kohteeksi. Kurssin opettajana oli arkkitehti Aimo Nissi. Opiskelijoiden, Laura Mattila, Reeta Sakki, Mikko Sinervo ja Teea Suominen, raportti *Teknillisen korkeakoulun pääkirjasto: rakennushistoriaselvitys ja korjaussuunnitelma* (89 s.) sisältää kirjaston muuttuvan toiminnan ja rakennusuojelulliset lähtökohdat huomioivia muutosehdotuksia tilojen käytöstä ja korjaustoimenpiteistä.

Suunnitelmassa on lähdetty siitä, että nyt kokoelmille varattuja tiloja otettaisiin muuhun entistä aktiivisempaan käyttöön. Ensimmäisen kerroksen kokoelmatilojen käytölle suunnitelmassa esitetään kaksi vaihtoehtoa. Toisessa vaihtoehdossa paikalle tehtäisiin ryhmätyötiloja, lukusali ja muita opetusta tukevia tiloja ja toisessa ratkaisussa 1. kerroksen tilat valloittaisivat kaupungin kirjaston sivupiste ja lukusali.

Lisäksi 2. kerroksessa kirjastosalista poistettaisiin tietokoneet ja tilalle sijoitettaisiin uusi aikakauslehtien lukualue. Asiakastietokoneita sijoitettaisiin esimerkiksi ensimmäiseen kerrokseen. Lehtilukusali varattaisiin hiljaiseen työskentelyyn. Alakerran aulan houkuttimeksi rakennettaisiin kahvila.

Tilojen ja kokoelmien historiasta ja nykypäivästä on kattava artikkeli TietäNetissä 1 / 2008.

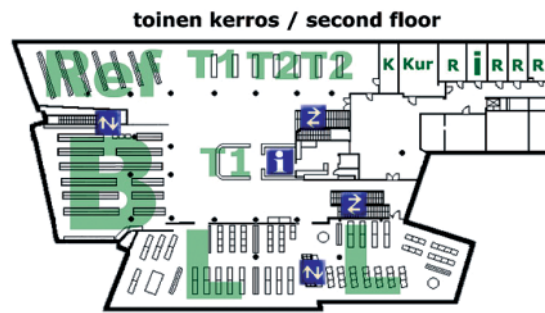
Ryhmätyöhuoneiden varaaminen yksinkertaistui

Syksystä lähtien asiakkaat ovat voineet varata ryhmätyöhuoneita verkon kautta. Varausjärjestelmä on toiminut hyvin eikä palvelu ole käyttöön oton jälkeen vaatinut juurikaan henkilökunnan panosta. Varauksen voi myös perua saman järjestelmän kautta. Ryhmätyöhuoneita on käytetty varsin paljon.

Kirjaston verkkosivustolle tehtiin uudistamisen yhteydessä suomeksi ja englanniksi kerroskarttoja, joista toisen kerroksen kartalla ryhmätyöhuoneetkin näkyvät.

Ennakkoon äänestämistä jälleen kirjaston luentosalissa

Kirjasto toimi kunnallisvaalien ennakoäänestyspaikkana 15. – 18.10. Kirjastossa saattoi näin äänestää osan aikaa koko säädetyistä ennakoä-

i Lainaustiski Loans counter	R Ryhmätyöhuoneet Group working rooms
Z Sisäänkäynti Entrance	K Kopio koneet Copying machines
N 1. ja pohjakerrokseen To first and ground floors	T1 Asiakastietokoneet Public access computers
B Lainattavat kirjat Loanable books	T2 Opiskelijoille varatut tietokoneet Limited access computers for students
Ref Käsikirjasto Reference books	L Lehtilukusali Periodicals reading room
Kur Kurssikirjat (ei lainattavat) Text books (reference use only)	i Tietopalvelu Information specialist

nestysajasta. Myös edellisen vuoden 2007 eduskuntavaaleissa kirjasto sai oikeuden toimia ennakoäänestyspaikkana.

Langattoman verkon kuuluvuutta parannettiin

Kirjaston tiloissa on työasemien lisäksi pääsy internetiin TTK:n langattoman tietoliikenneverkon ja verkkopistokkeiden kautta. Vuoden 2008 aikana Aalto-verkon toimivuutta suljetussa varastossa parannettiin lisäämällä sinne tukiasema.

Kuva: Aune Kontkanen

KOULUTUSTA JA TUKEA MYÖS DIPLOMITYÖN TEKIJÖILLE

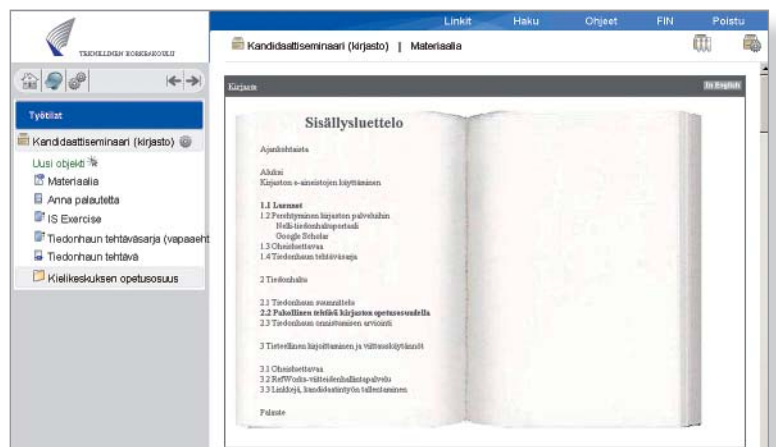
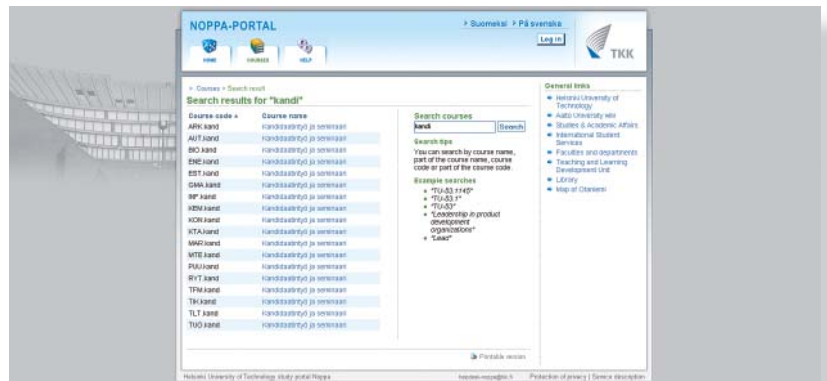
Vuonna 2008 kirjaston järjestämään opetusohjelman mukaiseen koulutukseen osallistui 2 108 henkilöä eri tilaisuuksissa. Opetustunteja oli 3 538, mikä on yli kolminkertainen määrä verrattuna vuoteen 2007. Kasvua selittää suurelta osin täysillä pyörivät kandidaattiseminaarit, joissa on paljon osallistujia.

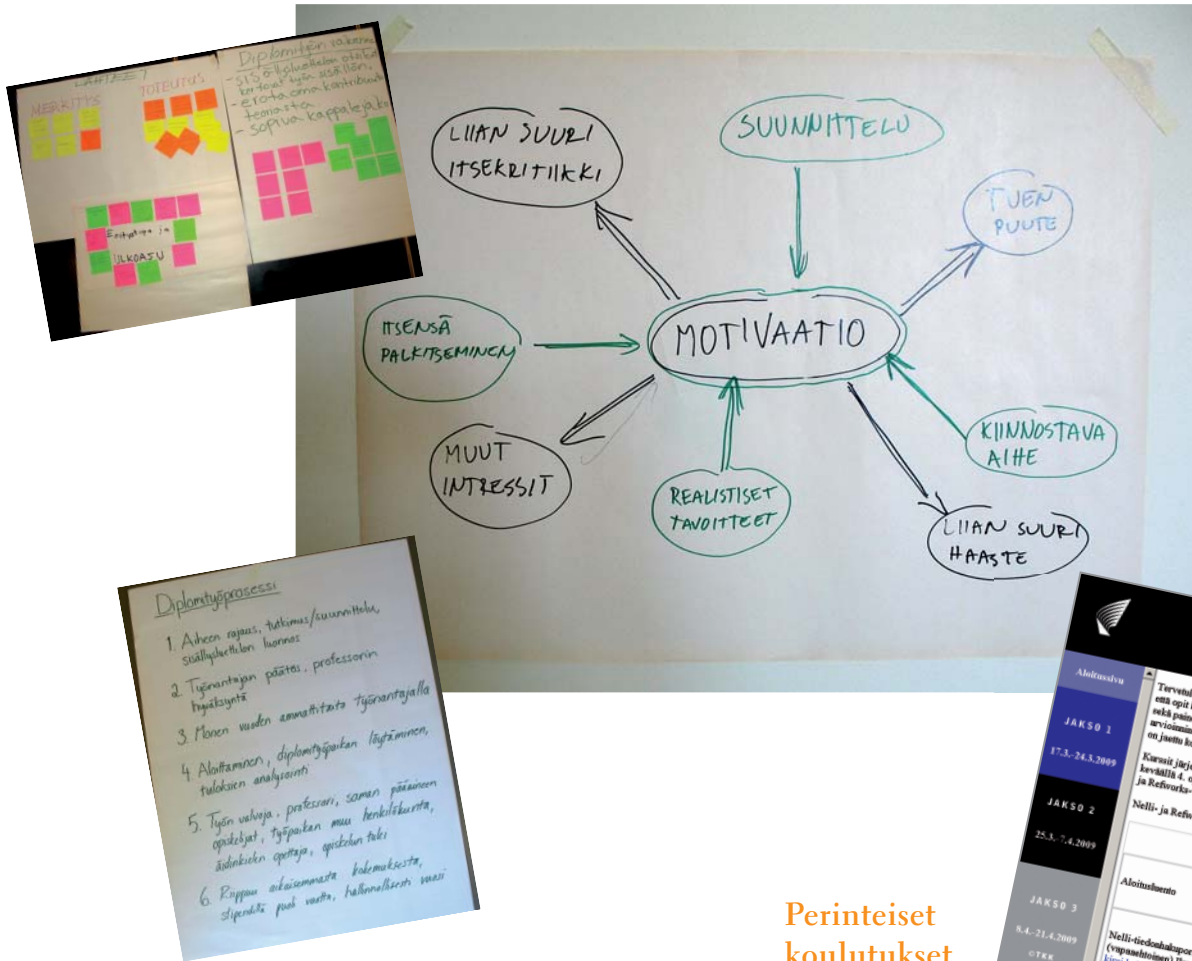
Tarkemmat tiedot kirjastonkin koulutuksista siirtyivät vuonna 2008 käyttöön otettuun TKK:n opiskelu- ja opetusportaali Noppaan. Perustiedot kirjaston koulutuksesta löytyvät kirjaston verkkosivustolta.

Opetusta kandidaattiseminaareissa jatkettiin

Kandidaattiseminaareihin kuuluvia kirjaston koulutuksia järjestettiin täydessä laajuudessaan suomeksi, englanniksi ja kertomusvuonna ensimmäistä kertaa ruotsiksi. Kirjaston opetusosuuteen kuului vuonna 2008 kaksi luentoa ja harjoitus, joiden materiaalit ja tehtävät löytyivät TKK:lla käytössä olevasta opiskelualusta Optimasta.

TKK:ssa järjestetään kaikille tutkinto-ohjelmille yhteinen ruotsinkielinen kandidaattiseminaari kerran lukukaudessa. Seminaarista tiedotetaan korkeakoulun ruotsinkielisellä sivustolla. Kirjastolla oli seminaarissa kertomusvuonna osuus tiedonhausta ja tieteellisen tiedon arvioinnista.

Tukea diplomityön suunnitteluun ja tekemiseen

Diplomityötäan aloittaville opiskelijoille tarkoitettu kurssi Eri-0.6001 Diplomityöntekijän työkalut käynnistyi vuonna 2008. Kurssi on suunniteltu kirjaston ja opiskelun ja opetuksen tuen yhteistyönä.

Joka periodilla pidettävä kurssi on saanut hyvän vastaanoton ja myönteistä palautetta. Kurssi on valinnainen maisteriopintojen M-modulissa (Tieteen metodiikan opinnot). Luennot sisältävät diplomityön tekemiseen orientoivia osuuksia, opastusta englanninkieliseen tieteelliseen kirjoittamiseen ja tietoja tekijänoikeuksista. Harjoitustehtävänä opiskelija tekee mm. käsittekartan diplomityön aiheestaan CMap Tools -työkalulla.

Kirjaston dippatyöstartit kuuluvat samoin kurssin harjoitustöihin, mutta niitä on suunniteltu järjestettäväksi myös yleisesti diplomityöntekijöille. Dippatyöstartti tarkoittaa henkilökohtaista opetustuokiota tietoasiantuntijan kanssa kirjaston tietopisteessä. Opiskelijan tulee ottaa starttiin mukaan diplomityön alustava sisällysluettelo.

Perinteiset koulutukset

Kirjastonkäyttöharjoituksia ensimmäisen vuoden opiskelijoille pidettiin osana kurssia T-106.1111 Johdatus opiskeluun ja tietojärjestelmiin. Kirjaston järjestämä osuus järjestettiin suunnilleen samansisältöisenä kuin aiemminkin luentoineen, kirjastokierroksineen ja harjoituksineen.

Myös Tieteellinen tiedonhaku -kurssit suomeksi ja Searching for scientific information -koulutus englanniksi kaksi kertaa lukuvuodessa olivat edelleen koulutusohjelmassa mukana. Vanhaan tutkintojärjestelmään kuuluvina niitä järjestetään niin kauan kuin opiskelijoita riittää. Näillä kursseilla pidetään myös Nelli- ja RefWorks-koulutuksia, joihin voivat osallistua muutkin kuin varsinaiset kurssilaiset. Koulutukset pidetään englanniksi, jos paikalla on yksikin ulkomaalainen, mikä toteutui jokaisessa tilaisuudessa.

Yhdistettyjä Nelli- ja RefWorks-koulutuksia TKK:n opiskelijoille ja tutkijoille pidettiin keväällä kaksi ja syksyllä kaksi, toinen koulutuksista suomeksi ja toinen englanniksi. Koulutuksiin osallistui muutamia kymmeniä henkilöitä.

Pääkirjasto sai tehtäväkseen vuonna 2008 TKK:ssa hyväksytyjen kandidaatintöiden elektronisen arkistoinnin. Elektronisten väitöskirjojen palvelu ja muut korkeakoulun julkaisuihin liittyvät palvelut jatkuivat entiseen malliin.

TKK:n ISBN-tunnuksista lähes puolet verkkojulkaisuille

TKK:n julkaisuille jaettiin vuoden 2008 aikana pääkirjastosta 548 kappaletta ISBN-tunnuksia, joista 249 eli noin 45 % verkkojulkaisuille. Vuonna 2007 verkkojulkaisujen osuus ISBN-tunnuksista oli 42 % ja jaettujen ISBN-tunnusten määrä noin 40 kappaletta suurempi.

TKK:n elektronisten väitöskirjojen merkkipaalu

TkL Satu Korhosen väitöskirja *Effect of Support Material on the Performance of Chromia Dehydrogenation Catalysts* oli 1000. elektroninen väitöskirja, joka julkaistiin TKK:n elektronisten väitöskirjojen Diss-palvelussa. Väitöskirja on julkaistu korkeakoulun yhteisessä TKK Dissertations sarjassa. Korhonen väitteli pe 21.11.2008 teknillisen kemian alalta.

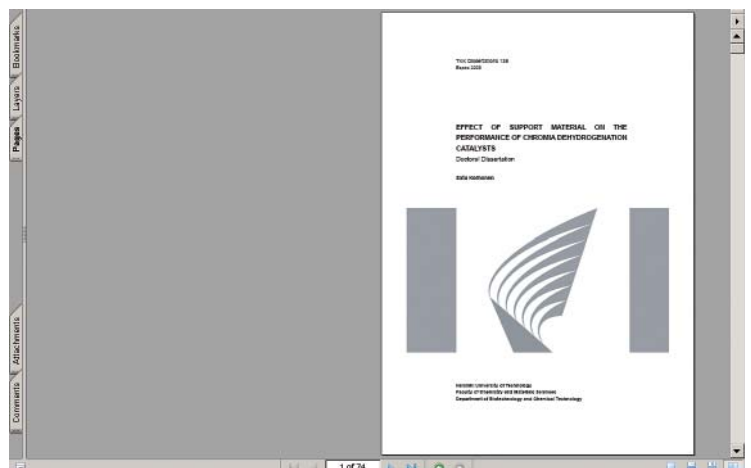
TKK:n väitöskirjoista on viime vuosina julkaistu elektronisessa muodossa noin 98–99 %. TKK:ssa on vuodesta 1911 lähtien julkaistu yli 2 500 väitöskirjaa,

Satu Korhonen sai kirjastolta kunniakirjan ja kukkimpun.

Kuva: Juha Stjärnstedt

joista noin 40 % on luettavissa verkossa. Väitöskirjojen elektroninen julkaiseminen aloitettiin TKK:ssa syksyllä 2000.

Suomeksi På svenska In English

Kandidaatintyön luovuttaminen tiedekunnalle ja elektroninen arkistointi: Ohjeet opiskelijalle

Yleistä

Toihin liitettävät tiivistelmäomakkeet
 Kandidaatintyön luovuttaminen tiedekunnalle
 Kandidaatintyön Inssi-tietokannassa
 Työn kantaminen ei-pakollista
 Esteetömystodistus
 Lisätietoja ja neuvoja

Yleistä

Teknillisessä korkeakoulussa kaikki kandidaatintyöt arkistoidaan elektronisessa muodossa pääkirjaston ylläpitämään elektroniseen arkistoon ([Rehtorin päätös 20.12.2007](#))

Arkistointia varten opiskelijan tulee luovuttaa kandidaatintyönsä tiedekunnalle elektronisessa muodossa pdf-tiedostona. Tiedekunnasta työ siirtyy hyväksymisen jälkeen pääkirjastoon, joka julkaisee työn viitetiedot Inssi-tietokannassa ja tallentaa työn pdf-tiedoston elektroniseen arkistoonsa. Toisten pdf-tiedostot ovat korkeakoulun opettajien ja opiskelijoiden saatavilla Inssi-tietokannan kautta (pääsy lukemaan kokotekstejä edellyttää salasanaa). Pääkirjasto ei julkaise kandidaatintöitä avoimessa internet-verkossa.

Toihin liitettävät tiivistelmäomakkeet

Kandidaatintyöhön tulee sisällyä tiivistelmä työn kielellä. Tiivistelmä sijoitetaan työn alkuun nimiolehtea seuraavaksi sivuksi (kääntöpuoli jätetään tyhjäksi). Mikäli työhön liitetään tiivistelmä useammalla kielellä, työn kielellä laadittu tiivistelmä sijoitetaan ensimmäiseksi. Toihin liitettävät täytettävät tiivistelmäomakkeet tiivistelmien ja työn tietojen esittämiseen löydät täältä:

- Tiivistelmä (.doc, .pdf, latex)
- Sammandrag (.doc, .pdf, latex)
- Abstract (.doc, .pdf, latex)

(Lomakkeiden LaTeX-versiot tulossa).

Kandidaatintyön luovuttaminen tiedekunnalle

Kandidaatintyöt arkistoidaan elektronisessa muodossa

Pääkirjasto aloitti kertomusvuoden keväällä TKK:n alempan korkea- koulututkintoon, tekniikan kandidaatin opintoihin, kuuluvien kandidaatintöiden arkistoinnin elektronisessa muodossa. Arkistoinnin käynnistymiseen vaikutti rehtorin päätös: *Teknillisessä korkeakoulussa kaikki kandidaatintyöt arkistoidaan elektronisessa muodossa pääkirjaston ylläpitämään elektroniseen arkistoon (20.12.2007)*. Päätös koskee kaikkia TKK:ssa hyväksytyjä kandidaatintöitä alkaen vuodesta 2008.

Vuoden 2008 loppuun mennessä arkistoitujen kandidaatintöiden töiden määrä oli yli 600 kappaletta.

Opiskelijat luovuttavat kandidaatintyönsä tiedekunnalle pdf-tiedostona. Työ siirtyy hyväksymisen jälkeen pääkirjastoon, joka julkaisee työn viitetiedot Inssi-tietokannassa ja tallentaa pdf-tiedoston elektroniseen arkistoon. (Inssi-tietokanta sisältää viitteitä TKK:ssa tehtyihin diplomi- ja kandidaatintöihin sekä lisensiaatintutkimuksiin.)

Pääkirjasto ei julkaise kandidaatintöitä avoimesti internetissä, vaan töiden kokotekstien – koko työn – avaamiseen Inssi-tietokannassa tarvitaan salasana. Kandidaattiseminaarien vastuuolettajat ja oh-

Inssi-haku

Tietokanta / Inssi-tietokannat / Inssi-haku

TKK:n diplomi-työt, kandidaatintyöt ja lisensiaatintutkimukset

Vapaatekstihaku: _____

Tehjän nimi: _____

Työn nimi: _____

Oppiaine: _____

Osa- tai -vuosi (2007): _____

Aihe: _____

Julkaisu-tyyppi: _____

Vaihe- ja -vuosi: _____

Julkaisun nimi: _____

Hae tai selaa: elektroninen julkaisu (kandidaatintyöt vain saaisanalla) Tietoa alkuaan vuodesta 1960 Osa- tai -vuosi (v. 1960-1979) diplomittöitä ja lisensiaatintutkimuksia

Lähtö: _____

Hakuehto kenttien välillä: AND OR

Toiminto: Haku Selaa

Hae / selaa Tyhjennä Sanojen kattausmerkki on *

[Hakuohje](#) • [Tietokannan kuvaus](#) • [In English](#)

jaajat saavat salasanan pääkirjastosta. Opiskelijat ja muut asiakkaat pääsevät tutustumaan kandidaatintöiden pdf-versioihin esimerkiksi TKK:n kirjastoissa.

Arkistoinnista on artikkeli TietäNetissä 2 / 2008.

TKK:n julkaisuja koskevia tietoja verkkosivustolla

WWW-sivuston uudistuksen yhteydessä rakennettiin Palvelut ja tilat –pääotsikon alle Julkaisupalvelut TKK:lle -kokonaisuus. Otsikon alla ovat ISBN- ja ISSN-tunnuksia koskevat asiat, kootut tiedot TKK:n julkaisujen viitetietojen ja elektronisten kokotekstien löytymisestä eri tietokannoista ja julkaisuarkistosta, tietoja painettujen julkaisujen saatavuudesta sekä linkitykset erillisiin ohjeisiin. Viimeksi mainituissa on ohjeiden lisäksi oma sivunsa TKK:n julkaisuihin (kandidaatintyöt, väitöskirjat ja raportit) liitettävälle tiivistelmäomakkeille suomen-, ruotsin- ja englanninkielisenä.

WWW-SIVUSTO UUSITTIIN PERUSTEELLISESTI

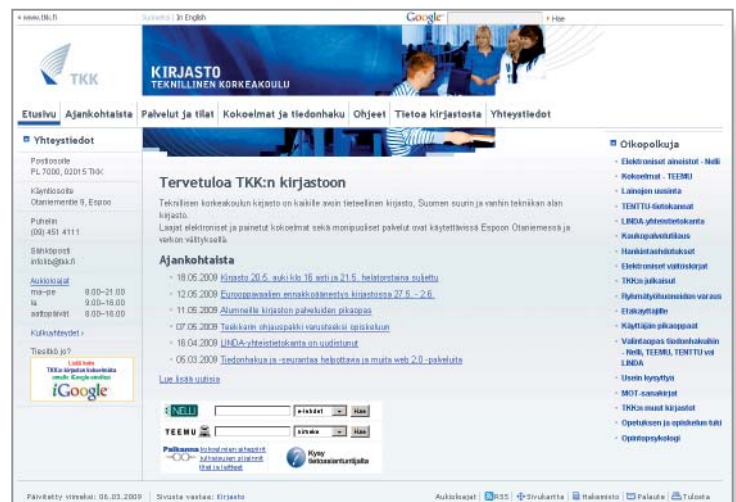
Kirjaston uusi verkkosivusto julkaistiin 18.8.2008. Edelliset verkkosivut olivat vuodelta 2003, joten verkkomaailman ajanlaskussa ne olivat jo tiensä päässä. Koko TKK:n kattava verkkosivustojen uudistamishanke pani vauhtia myös kirjaston sivuston uusimiseen. Vähäisin syy ei ollut se, että kirjasto ja sen asiakkaat toimivat ja työskentelevät yhä enemmän verkossa.

Kehittäminen asiakasnäkökulmasta

WWW-sivuston uudistaminen käynnistyi toukokuussa 2007 kirjaston WWW-sivuja käyttävien kohderyhmien tarpeiden listamisella. Käyttäjien tarpeista johdettiin alustavat otsikot, jotka sijoitettiin ns. rautalankaan eli julkaisemattomaan, vähitellen täydentyneeseen koesivustoon. Sitä arviointiin käytettävyydestein, joihin osallistui tutkijoiden, opiskelijoiden ja kirjastojen työntekijöiden edustajia. Rautalanka esiteltiin kahdessa eri vaiheessa kirjaston henkilökunnalle.

Testien lisäksi kehitystyössä käytettiin apuna äskettäin uudistettuja kirjastosivustoja sekä tunnettujen vertailukohteiden sivustojen ratkaisuja (esim. MIT Library, Eduskunnan kirjasto, British Library, KTH Biblioteket, Tampereen yliopiston kirjasto). Asiakkailta aiemmin käyttäjäkyselyissä saatu palaute otettiin myös huomioon.

Uudet sivut läpikävivät eräänlaisen käyttöönotto-katsastuksen uusien opiskelijoiden kirjastonkäyttöharjoituksissa alkusyksyn 2008 aikana. Julkistamista seurannut palaute johti muutamiin korjausliikkeisiin syksyn aikana.

Käytettävyys ja löytyvyys keskiössä

Keskeisimpänä tavoitteena oli luoda helposti käytettävä sivusto TKK:n mallin mukaisena. Sisällöt jaettiin kirjastojen sivustoilla yleisesti käytössä olevien pääotsikoiden alle, joita kertyi viisi ajankohdasta-osuuden lisäksi. Päätasojen alla sisällöt on jaettu vaihdellen muutamalle tasolle.

Mahdollisimman johdonmukaisen sijoittelun lisäksi käytettävyyttä ja sisältöjen löytyvyyttä varmistetaan sivustolla muillakin tavoilla. TKK:n uuden mallin mukaisilla sivustoilla on sivukartta, hake-

misto ja Google-haku. Kirjaston hakemisto on tehty perusteellisesti: sama asia löytyy melkein aina useilla eri hakusanoilla.

Sivuilla on Katso myös – ja muita linkkauksia, jotta käyttäjät voivat kulkea eri reittejä pitkin tarvitsemiinsa tietoihin ja palveluihin. Erityispaino on annettu kirjaston Nelli-tiedonhakuportaalille sekä TEEMU- ja TENTTU-tietokannoille, joihin on pikalinkit näyttöjen oikeassa reunassa suuressa osassa sivuja. Loppuvuodesta 2008 koottiin vielä pikaoppaat opiskelijoille sekä tutkijoille ja opettajille helpottamaan useimmiten tarvittavien asioiden löytymistä. Oppaat julkaistiin vuoden 2009 puolella.

Etusivua hiottiin

Organisaation käyntikortti etusivu, kotisivu, tuotti vielä julkistamisen jälkeen päänvaivaa. Sen kauttahan on tehtävä mahdollisimman intuitiiviset polut sisältöihin. Samalla oli noudatettava TKK:n määrittelyjä päävalikon, oikopolkulinkkien ja uutisten sijoittamisesta. Kaikkiin keskeisiin palveluihin ei ole mahdollista laittaa suoraa linkkiä etusivulle. Näyttävien uusi asia verrattuna vanhoihin sivuihin on keskelle etusivua sijoitetut hakuja nopeuttavat pikahaut TEEMUun ja Nelliin sekä linkit paikannuspalveluun ja Kysy tietoasiantuntijalta –palveluun.

Uusia sisältöjä

Sivut sisältävät tiedot palveluista, tiloista, aineistoista ja tiedonhausta, monipuolisesti yhteystietoja, ohjeita ja WWW-lomakkeita sekä perustietoja kirjastosta. Sivustolla on myös osuuksia, joita vanhalla sivustolla ei ollut lainkaan, esimerkiksi Tietoa kirjastosta -päätöskönnön alla olevat sivut, Tiedonhaun kokonaisuus ja Julkaisupalvelut TKK:lle -sivut. Ensimmäisenä Web 2.0 -toimintona sivustolla tarjottiin vuoden 2008 puolella TKK:n kirjastojen ja parkkipaikkojen Google Maps -kartat.

Periaatteena on, että sivut ovat sisällöltään tiiviitä, mutta kattavia. Tekstit on muotoiltu mahdollisimman selkeiksi ja ymmärrettäviksi. Sisältöjen pitää olla kattavia siksi, että erilliskirjastojen käyttäjät ja virkailijat näkevät pääkirjaston sivuilta tietoja, joita ei kannata toistaa muiden TKK:n kirjastojen sivustoilla.

Aluksi kaksikielisenä

Sivustoa ylläpidetään suomen- ja englanninkielisenä. Ruotsinkielinen sivusto tullaan toteuttamaan resurssisyistä suppeampana kuin muut kieliversiot. Keskeisistä WWW-sivuston käsitteistä ylläpidetään sanastoja. Samasta käsitteestä käytetään pääsääntöisesti yhtä termiä (elektroniset lehdet, TEEMU-kokoelmätietokanta), mutta ilmausten vaihtelukin on tietyissä rajoissa mahdollista.

Väriä valokuvista

Ulkoasu noudattaa TKK:n määrittelyjä kuten rakennekin. Rauhallisen asiallista ilmettä on kevennetty ja sisältöjä havainnollistettu valokuvien ja kuvakaappauksin.

Omaa tekniikkaa

Verkkosivuston demoversio toteutettiin omalla väliaikaistekniikalla TKK:n määrittelyjen mukaisena. Myös elokuussa julkaistu ja sittemmin ylläpidetty sivusto on turvautunut samaan tekniikkaan, koska kirjasto ei ole päässyt siirtymään TKK:n uuteen julkaisujärjestelmään. Kirjastossa toteutettuja yksittäisiä toimintoja ovat mm. etusivun pikahaut, TKK:n muiden kirjastojen yhteystietojen sivu ja kertomusvuonna alkuun polkaistut Web 2.0 -palvelut.

Tulevaisuus avoinna

TKK:n verkkosivu-uudistus jatkuu päällekkäisenä Aalto-yliopiston synnyttämisen kanssa. Kirjasto kehittää toistaiseksi omaa pääsivustoaan sekä muuntaa erillisten palvelujen liittymiä ja etusivuja TKK:n mallien mukaiseksi.

JAANA MARVIA

VIESTINTÄÄ NÄYTTELYISTÄ VERKKOON JA TIEDOTTEISIIN

Viestinnän vuotta 2008 leimasivat erityisesti kirjaston verkkosivuston uudistaminen ja TKK:n juhluvuoden näyttelyn esilläolo. Sisäisessä viestinnässä uutisoitiin henkilöstöä koskettavien asioiden lisäksi kirjasto- ja tietopalvelualan sekä tulevan Aalto-yliopiston tapahtumista ja ajankohtaisista asioista.

Tikusta asiaa –näyttely 18.4. – 31.12.2008

Vuotta 2008 vietettiin Teknillisessä korkeakoulussa Sata vuotta yliopistona –juhluvuotena. Sen merkeissä pystytettiin juhluvuoden näyttely ”Tikusta asiaa - tekniikan opetusta 150 vuotta” kirjaston 2. kerroksen tiloihin. Esillä oli opiskelun välineitä, harjoitustöitä ja korkeakoulun julkaisuja 1800-luvulta nykypäivään. Näyttelyn tarkoituksena oli kertoa, miten opetusta ja tutkimusta harjoitettiin ennen tietokoneistumista. Näyttelyllä oli erillinen verkkosivusto YouTube-mainosvideoineen.

Näyttelyn suunnittelussa ja toteutuksessa oli mukana TKK:n arkiston ja muiden yksiköiden sekä kirjaston henkilökuntaa. Apua saatiin myös arkkitehtuurin laitoksen pajalta, Helsingin kauppa-keakoululta, Ilmailumuseolta ja TKY:ltä.

Panu Nykäsen kirjoitus TietäNetissä 1 / 2008 kuvailee näyttelyn tiimoilta TKK:n ja sen edeltäjien opetuksen ja tutkimuksen keskeisimpiä vaiheita.

Kuvia Kaakkois-Aasiasta

Vuoden aikana kirjaston tiloihin tuotiin toinenkin näyttely teemalla ”Kun kylä kelluu”. Kolmen TKK:n tutkijan Marko Keskisen, Matti Kummun ja Mira Käkösen ottama valokuvasarja kambod-

Kuva: Aune Kontkanen

zalaisesta kylästä oli esillä ala-aulassa maaliskuun ajan.

Uudet verkkosivut julkaistiin

Pääkirjaston uudistetut verkkosivut julkaistiin 18.8. suomen- ja englanninkielisenä. Aiheesta on vuoden artikkeli sivulla 26.

Monia ulkoisen viestinnän kanavia

Toiminnasta tiedotettiin ja kerrottiin erityisesti kirjaston WWW-sivuston uutisissa, sähköpostilistoilla, tiedotuslehti TietäNetissä, ala-aulan TV-informaatiotaululla, vuosikertomuksessa, opetuksen ja opiskelun tuen sähköpostitiedotteessa sekä TKK:n uutisissa ja TKK NYTissä. TietäNet ilmestyi kaksi kertaa ja vuosikertomus 2007 toukokuun alussa, molemmat julkaisut painettuina ja verkossa.

Sisäistä viestintää ja tiedon hallintaa intranetissa

TKK:n kirjastojen yhteistä Tarmo-intranetia käytettiin erityisesti Aalto-yliopiston kirjaston suunnittelun tukena tallentamalla sinne työryhmien lopuraportit ja muut keskeiset dokumentit – ennen Aalto-wikin perustamista – sekä uutisoimalla uuden kirjaston luomiseen liittyvistä tilaisuuksista ja asioista. Intranetiin tallennettiin myös lisää laatu-prosessien kuvauksia ja kaavioita. Uutena itse kehitettyä toimintona intranetiin liitettiin tietopisteen päivystysvuorojen varauskalenteri.

TIKUSTA ASIAA

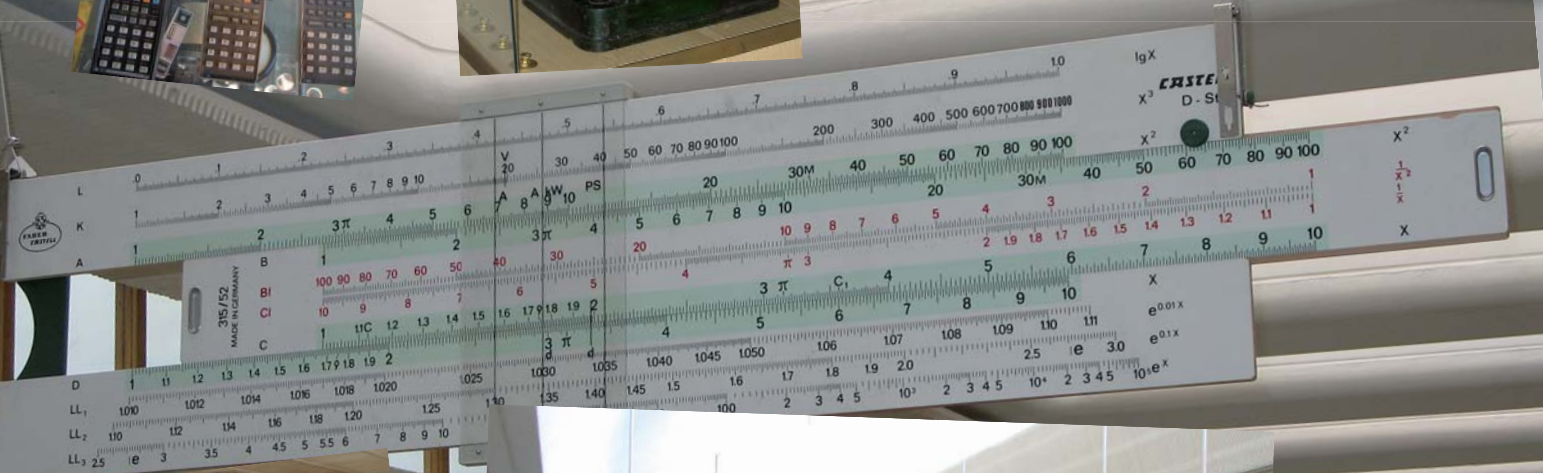
TEKNIIKAN OPETUSTA 150 VUOTTA - 150 ÅR AV TEKNISK UNDERVISNING

...sienin teknillisessä reaalikoulussa aloitettiin vuonna 1849. Oppilaitos liittyi alusta lähtien Pohjois- ja kehittyvien teknillisten korkeakoulujen joukkoon lähimmät esikuvat olivat aluksi Hannoverin ja oppilaitokset.

...ningen vid Helsingfors tekniska realskola inleddes den 1849. Läroverket anslöt sig från början till skaran av brävande tekniska högskolor i Nordeuropa. De närmaste förlorna var till en början läroanstalterna i Hannover och

...echnical School of Helsinki began its activities on January 1849. Ever since its establishment, the school was one of developing universities of technology in Northern Europe, with the example of the similar schools in Hanover and

Henkilöstöasioissa saatiin kertomusvuonna aikaan huomattavia parannuksia. Määräaikaisten työsuhteiden määrä väheni merkittävästi. Kirjaston henkilökuntaan laskettiin ensimmäistä kertaa mukaan opetuen henkilöstö. Kouluttautuminen ja työhyvinvointitoiminta jatkuivat vilkkaina entiseen tapaan.

Henkilöstökulut 2 111 680 euroa olivat 41,4 % kirjaston kokonaiskuluista (vuonna 2007 38,9 %).

Pääkirjaston henkilöstön määrä vuonna 2008 oli 57 henkilöä, opetuksen ja opiskelun tuessa oli lisäksi työntekijöitä kymmenen ja yhden opintopsykologin työpanos kahden psykologin kesken jaettuna.

Avoimna olleisiin virkoihin nimitettiin viisi työntekijää huhtikuun alusta alkaen. Kirjastoon perustettiin kolme uutta virkaa, joihin nimitettiin toukokuun alusta alkaen vastaavissa määräaikaissa tehtävissä olleet henkilöt.

Leena Katajapuro. Kuva: Aune Kontkanen

Uutena määräaikaisena työntekijänä aloitti huhtikuussa Marja Hjelt ja kesäkuun alusta virkaan nimitettynä Caroline Juntunen. Kokoelmien kehittämisen vastannut toimistopäällikkö Leena Katajapuro jäi eläkkeelle marraskuun alussa.

Kirjaston organisaatiota muutettiin joulukuun alusta lähtien jakamalla kokoelmapalvelu

hankinnaksi ja luetteloinniksi. Pekka Pasanen nimitettiin esimieheksi vastuualueinaan hankinta ja talous.

Kemian tekniikan kirjastoamanuenssin virka siirrettiin pääkirjaston viraksi kesäkuun alusta alkaen.

Harjoittelijoita ja siviilipalvelusmiehiä

Kirjastoalan harjoittelija Kati Nieminen Suomen Liikemiesten Kauppaopistosta työskenteli kirjastossa 10.11. lähtien viiden viikon ajan. Vaihtelua ja nuorta energiaa kirjaston käytäville toivat myös stipendiaatit Jana Hörstermann ja Stefanie Mohr Berliinistä (ks. s. 33).

Kesäkuun alusta lähtien kirjaston asiakaspalvelun vahvuuteen liittyi siviilipalvelusmies Tuukka Lah-ti. Siviilipalvelustaan suorittanut Seppo Yli-Olli lopetti kesäkuussa. Syksyllä kaksi TET -jaksolla olutta peruskoululaista osallistui kokoelmien huoltotöihin.

Elin Törnudd in Memoriam

TKK:n kirjaston ylikirjastonhoitaja vuosina 1968 – 1991, professori, Elin Törnudd kuoli 18. elokuuta. Helsingin Sanomissa 23.9.2008 julkaistussa muis-

tokirjoituksessa Tampereen teknillisen yliopiston kirjaston johtaja Arja-Riitta Haarala mainitsi Törnuddilla olleen halua ja näkemystä kehittää kirjastoa uuden digitaalisen ajan haasteissa.

Kouluttautumista e-kirjoista esiintymiseen

Kotimaisista koulutustilaisuuksista eniten pääkirjaston työntekijöitä osallistui Triangelipäiville (Voyager-kirjastojärjestelmä, Nelli-tiedonhakuportaali ja digitaalisen aineiston hallintajärjestelmä Doria), jotka järjestettiin 29. – 31.10. Turussa.

Virikkeitä ja virkistystä TYHY-toiminnasta

Vuoden 2008 työhyvinvointitoiminnan teemana oli ”Otaniemen kampusalue tutuksi ja verkostoituminen Innovaatioyliopiston kirjastoksi”. TYHY-toiminta jatkui totuttuun tapaan sisältäen useita erityyppisiä tutustumiskohteita ja retkiä.

Kevään merkittävin tapahtuma oli opintomatka Kööpenhaminaan. Siellä kohteina olivat arkkitehtonisesti kuuluisa kansalliskirjastorakennus Den Sorte Diamanten ja Kööpenhaminan yliopiston kirjasto. Pari vuotta sitten Luonnontieteiden keskuskirjasto fuusioitiin osaksi jälkimmäistä kirjastoa. Retkeläisillä oli tilaisuus kuulla yhdistämiseen liittyvistä kokemuksista ja keskustella niistä kollegojen kanssa. Matkasta saatiin näin eväitä Aalto-yliopiston kirjastolaitoksen suunnittelutyöhön.

Vuoden aikana toteutettiin henkilökunnalle kirjastossa elektronisiin kirjoihin liittyviä koulutustilaisuuksia osana e-kirjoihin liittyvää kehittämisprojektia. Kirjaston tietoasiantuntijat järjestivät neljä samansisältöistä tilaisuutta läsnä olleelle 38 pääkirjaston ja erilliskirjastojen työntekijälle. Lisäksi Elsevierin edustaja saapui 4.11. kouluttamaan ScienceDirect ja Scopus -tietokantojen käytössä.

TYHY-ryhmän järjestämässä tilaisuudessa helmikuussa TkT Petri Aaltonen Perfecto Oy:stä valmensi yhden iltapäivän ajan kirjaston työntekijöitä vakuuttavan esiintymisen taidoissa. Valmennukseen osallistui yli puolet kirjaston henkilökunnasta.

Kuva: Jouni Nevalainen

TYHY-retkellä Tekniikan museossa.

Vuoden suosituin TYHY-retken kohde oli syksyinen vierailu Tekniikan museoon, johon monikaan osallistujia ei ollut aikaisemmin tutustunut. Opastaja kertoi innostavasti museon verkkopalveluita koskevista suunnitelmista, esitteli kirjastohuonetta ja meneillään olevia näyttelyitä.

Vierailu Kööpenhaminan yliopiston kirjastoon.

Kuva: Jouni Nevalainen

Neuvottelukunnan viimeinen kokous

Kirjaston neuvottelukunta 2006 – 2008 kokoontui kertomusvuonna lokakuussa. Kokouksessa käsiteltiin monipuolisesti kirjaston tulossopimusluonnosta 2009 ja siihen liittyviä hankkeita, opetuksen ja opiskelun tuen toimintaa sekä Aalto-yliopiston kirjastoa koskevia suunnitelmia, joita on tehty HSE:n, TaiKin ja TKK:n kirjaston yhteistyönä. Keskusteluissa otettiin esille esimerkiksi elektronisten aineistojen käyttö ja niiden rahoitus. Ylikirjastonhoitaja totesi, että toiveena on saada tulevan Aalto-yliopiston käyttöön entistä paremmat elektroniset aineistot.

Kirjaston työntekijät osallistuivat jälleen erilaisiin kotimaisiin ja kansainvälisiin tapahtumiin kuulijoina ja esiintyjinä. Kansainvälisyys näkyi kirjaston toiminnassa myös energia-alan tietokannan johtoryhmän kokouksen järjestelyinä sekä ulkomaisten kollegoiden vierailuina.

Esityksiä konferensseissa

Irma Pasanen ja Ari Muhonen pitivät esitelmän kansainvälisen kirjastoalan järjestön IFLAn 74. vuosikonferenssissa elokuussa Québecissa Kanadassa aiheesta *Charting the landscape of an Innovation University Library within the national Knowledge society strategy*. Aalto-yliopisto oli työnimeltään Innovaatioyliopisto kyseisenä ajankohtana.

Jouni Nevalainen ja Kirsi Heino esiintyivät 5. Creating Knowledge –konferenssissa elokuussa Turussa kertoen karttaohjelmien käytöstä tiedonhaun jäsentämisessä esitelmässään *Concept mapping and dialogue mapping in information seeking practices: a case study*.

Energia-alan hankkeen kokous Suomessa

Suomi toimi 3. – 5. kesäkuuta Helsingissä pidetyn kansainvälisen energiajärjestö IEA:n ETDEWEB World Energy -tietokannan johtoryhmän kokouksen isäntämaana. Teknillisen korkeakoulun kirjasto huolehti kokouksen järjestelyistä. Vuosittain järjestettävässä Executive Committee –kokouksessa käsitellään tietokannan kustannuksiin ja talouteen liittyviä asioita.

Osallistujat vierailivat myös TKK:n kirjastossa, joka Suomessa vastaa sopimukseen liittyvästä käytännön työstä. Kirjastossa kerätään suomalaisen energiatutkimuksen aineistot, tallennetaan aineistojen viitetiedot tietokantaan sekä osallistutaan tietokannan kehittämiseen. Teknillisen korkeakoulun kirjastoon on IEA/ETDE-hankkeen myötä kehittynyt maan kattavin energia-alan raporttien kokoelma.

Kuva: Isto Huovila

Jouni Nevalainen ja Kirsi Heino.

Kokouksesta on artikkeli Tietä-Netissä 2 / 2008 ja ETDE-yhteistyöstä on artikkeli vuosiker- tomuksessa 2007.

Harjoittelijat Saksasta

Loppukesän aikana kirjastossa työskenteli kaksi saksalaista harjoittelijaa: Jana Hörstermann (21.7.–13.9) ja Stefanie Mohr (21.7.–30.8.). He avustivat erityisesti hyllyluokkauudistuksen käytännön työssä. Ohjelmaan kuului lisäksi eri toimintoihin tutustumista keskustelemalla työntekijöiden kanssa. Leonardo da Vinci -ohjelman stipendiaatteina he saivat Europassi-todistuksensa juhllisessa seremoniassa 19.11.2008 Berliinin kaupungintalolla. Jana kertoi tilaisuudessa kokemuksistaan Suomessa suuren juhlayleisön edessä.

Leonardo da Vinci -ohjelman kautta tuetaan projekteja, joissa kehitetään eurooppalaisessa yhteistyössä ammatillista perus-, jatko- ja täydennyskoulutusta mukaan lukien ammatillinen aikuiskoulutus. Leonardo da Vinci on osa Euroopan Unionin Elinikäisen oppimisen ohjelmaa (Lifelong Learning Programme 2007-2013). <https://www.cimo.fi/Resource.php/cimo/elinikainen-oppiminen/leonardo-da-vinci.htx>

Kertomus harjoitteluaajalta julkaistiin TietäNetissä 2 / 2008, missä he toteavat muun muassa: ” We will always remember the colleagues, who make the library of the Technical University of Helsinki such a special place of education and learning, especially by their future oriented way of working, which develops and supports students’ information and media competence.”

Stefanie Mohr (vas.) ja Jana Hörstermann.

Kuva: Jouni Nevalainen

Stefanie Mohr (vas.) ja Jana Hörstermann.

Kokousohallistajat Gran Marinan edustalla. Keskirivissä vasemmalta Marja Malmgren, Eva Tolonen ja Päivi Tommila.

Kuva: Adolfo Vera

Kuva: Aune Kontkanen

Kollegoita Latviasta

Vuoden aikana kirjastoa esiteltiin monille ulkomaalaisille vieraille. Kuusi kollegaa, Irita Jundase, Dace Kivliša, Sarmīte Krauze, Larisa Levinoka, Dzintra Līdaka ja Maija Neilande Riian teknillisen yliopiston kirjastosta, tutustuivat kirjastoon perusteellisemmin kokonaisen viikon ajan 7.–11. huhtikuuta. Vieraat kertoivat oman kirjastonsa toiminnasta ja hankkeista viikon aluksi. Heidän kirjastonsa vietti vuonna 2008 jo 146. toimintavuottaan. Kuten TKK:n kirjasto, myös Riian teknillisen yliopiston kirjasto, kuuluu tekniikan alan kirjastojen järjestöön IATULiin (the International Association of Technological University Libraries).

Riian teknillisen yliopiston kirjaston esittely englanniksi: <http://www.rtu.lv/content/view/1475/1172/lang,en/> ja www-sivut latviaksi: http://www.rtu.lv/component?option=com_newsbox/task/view/id,7/Itemid,7/lang,lv/.

Rahoituksen pohja siirtyvine erineen oli hyvä vuonna 2008. Tulojen ja menojen erotus oli miinusta yli kymmenen tuhatta euroa. Ilman siirtyviä eriä eli ns. puhdas vuositulos olisi ollut noin 90 tuhatta euroa miinuksella. Melko lailla nousseet kustannukset saatiin lähes katetuksi.

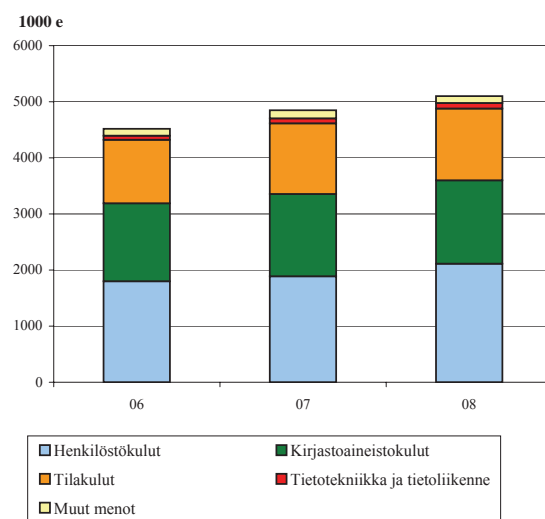
Korkeakoulu myönsi toimintamenoihin rahoitusta 4 535 847 euroa vuonna 2008.

Toimintamenorahan lisäksi kirjasto sai opetusministeriöltä 200 000 euroa huippututkimusinfrastruktuurihankkeeseen. Rahalla turvattiin elektronisen tietoaineiston jatkuvia hankintoja. Opetusministeriö rahoitti myös 50 000 eurolla Windows Vista -ohjelmiston käyttöönotossa tarvittavien uusien tietokoneiden ostoja. Henkilökunnan 50 työasemasta uusittiin 30. Pieni osa rahasta siirtyi vuodelle 2009.

Työ- ja elinkeinoministeriön (ent. KTM) ja Tekesin rahoitusta ETDE-hankkeelle kirjattiin kaksi vuotisesta sopimuksesta kertomusvuodelle 39 160 euroa. Tietokannan käyttömaksuja kirjattiin tulo puolelle maksulliseen palvelutoimintaan 15 540 euroa. ETDEWEB-tietokannan käyttöoikeudet olivat vuonna 2008 kirjastojen hankittavissa Kansallisen elektronisen kirjaston FinELibin kautta.

Toiminnan tuotot olivat yhteensä 220 013 euroa. Maksullisen palvelutoiminnan osuus oli 187 502 euroa. Kirjasto- ja atk-palveluiden tulot olivat vähentyneet edellisvuodesta, edellinen 17,1 % ja jälkimmäinen 7,8 %. Kirjastopalveluihin luetaan kopiokorttimaksut, sakot ja kaukopalvelun tulot. Atk-palveluihin kuuluvat TENTTU-tietokantojen myynnistä saatavat tuotot.

Toimintakulujen kehitys 2006-2008

Toimintaan käytettiin 5 101 145 euroa. Toimintakulujen jakautumat ja kehitys käyvät ilmi oheisesta kuvasta ja vuosikertomuksen lopussa olevasta tilastoliitteestä. Henkilöstökulut kasvoivat edellisvuodesta 11,8 % johtuen muutamien erilliskirjastojen virkojen siirtämisestä pääkirjastoon sekä valtion palkkausjärjestelmän (ent. UPJ) palkkoja korottavista vaikutuksista. Kokonaismenojen lisäys 5,2 % vuodesta 2007 johtui erityisesti henkilöstömenojen kasvusta. Tietoaineistokulujen kehittyminen oli hyvin maltillista johtuen edullisesta dollarin ja punnan vaihtokurssista (katso s. 10).

Vuosi 2009

Vuoden 2008 alussa TKK:n organisaatorakenne muuttui, mutta pääkirjasto säilyi tiedekuntajaon ulkopuolisena erillislaitoksena. Työ TKK:n kirjastoverkoston uudistamiseksi jatkuu vuonna 2009 yhteistyössä tiedekuntien, niiden alaisten laitosten ja kirjastojen kanssa. Opetuksen ja opiskelun tuen ja kirjaston yhteistä toimintaa esimerkiksi koulutussuunnittelussa kehitetään.

Aalto-yliopisto ja sen kirjasto

TKK:n, HSE:n ja TaiKin kirjastot jatkavat vuonna 2009 uuden yliopiston kirjastopalvelujen suunnittelua Hallinto- ja palvelut –teemaryhmän alla olevan Kirjasto- ja tietopalvelut –työryhmän puitteissa. Vuoden 2008 – 2009 taitteessa perustettiin kirjasto- ja tietopalveluille useita (ala)työryhmiä kehittämään tulevan kirjaston palveluihin ja aineistoihin liittyviä ideoita ja prosesseja jatkoksi aiemmalle suunnittelutyölle.

Uudistettavalla lainsäädännöllä säädetään mm. yliopistojen hallinnosta, toiminnan rahoituksesta ja ohjauksesta sekä tutkimukseen ja opetukseen, opiskelijoihin ja henkilöstöön liittyvistä seikoista. Esityksessä nykyisin valtion tilivirastoina toimivista yliopistoista tulee itsenäisiä julkisoikeudellisia laitoksia tai säätiölain mukaisia säätiöitä. <http://www.min-edu.fi/OPM/>

Yliopistolain uudistus astuu voimaan?

Hallituksen esitys uudeksi yliopistolaksi annettiin eduskunnalle 20.2. Yliopistolain eduskuntakäsittely alkoi 25.2.2009 hallituksen esitykseen liittyvällä lähete keskustelulla.

Suunnitelmat uuden yliopistolain säätämiseksi ovat herättäneet keskustelua myös kirjastojen keskuudessa lain valmistelun aikana. Uudella lailla voi olla kirjastoihin vaikutuksia esimerkiksi arvonsäilyvyysvelvollisuuden kautta.

Suomen yliopistokirjastojen neuvosto antoi lausunnon yliopistolainsäädännön uudistamisesta 7.10.2008. Neuvosto esitti opetusministeriölle, että uuteen yliopistolakiin kirjattaisiin oma pykälänsä yliopistokirjastojen peruspalveluista sekä niiden avoimuudesta ja maksuttomuudesta. Kirjastopalvelujen halutaan näkyvän laissa myös yliopistojen tehtävissä, joita käsittelevään osuuteen neuvosto ehdotti lisättäväksi tieteellisen tiedonvälityksen. Lausunnossa tuodaan esille myös erilaisia rahoitukseen liittyviä seikkoja. <http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/neuvosto/uutiset/1223627924184.html>

Kuva: Jouni Nevalainen

TKK:n, HSE:n ja TaiKin kirjastojen yhteinen jouluseminaari 11.12. TKK:n Sahalla.

TKK:n kirjasto on ollut mukana Aalto-yliopiston rakentamisessa paitsi kirjastotoimintaa suunnitteleamalla myös antamalla ison panoksen tutkimuksen arviointiprosessiin. Tulevan Aalto-yliopiston muodostaman kolmen korkeakoulun tutkimuksen arviointi suoritetaan vuoden 2009 aikana. Jo vuoden 2008 puolella kirjastossa alettiin kerätä tietoja korkeakoulujen tutkijoiden julkaisutoiminnasta arvioinnissa käytettäväksi. Selvitystyön pääosa tehdään vuoden 2009 puolella.

KIRJASTON NEUVOTTELUKUNTA 2006 - 2008:

Puheenjohtaja:

Vararehtori, prof. Outi Krause (TKK)

Muut jäsenet:

prof. Petri Kuosmanen (TKK, koneenrakennustekniikan laitos)

prof. Jyrki Sinkkilä (TKK, arkkitehtuurin laitos)

prof. Jorma Tarhio (TKK, tietotekniikan laitos)

prof. Vesa Välimäki (TKK, signaalinkäsittelyn ja akustiikan laitos, virkavapaalla)

DI Katriina Schrey-Niemenmaa (EVTEK)

tietopalvelupäällikkö Kirsi Tuominen (VTT)

TKY:n edustaja

Kirjastosta kokouksiin osallistuvat ylikirjastonhoitaja Ari Muhonen esittelijänä, toimistopäällikkö Irma Pasanen asiantuntijajäsenenä sekä suunnittelija Marja Malmgren kokouksen sihteerinä.

TKK Kirjasto
TILASTOT

TALOUS

Rahoitus	2006	2007	2008
	1000 e	1000 e	1000 e
Teknilliseltä korkeakoululta	4 176,96	4 561,67	4 535,85
Muu julkinen rahoitus	84,10	81,53	289,16
Maksullisen palvelun tulot	212,17	207,18	187,50
Yhteensä	4 473,23	4 850,38	5 012,51

Suoran budjettirahoituksen osuus koko rahoituksesta 93,38 % 94,05 % 90,49 %

Toimintakulut	2006	2007	2008
	1000 e	1000 e	1000 e
Henkilöstökulut	1 799,30	1 888,37	2 111,68
Kirjastoaineistokulut	1 389,33	1 466,34	1 487,37
Tilakulut	1 132,74	1 259,27	1 278,73
Tietotekniikka ja tietoliikenne	72,96	88,52	98,69
Muut menot	123,67	145,82	124,69
Toimintakulut yhteensä	4 518,00	4 848,32	5 101,15

TKK:n rahoittamat hankkeet 70,00 45,20 0,00

Kirjastoaineistokulut	2006	2007	2008
	1000 e	1000 e	1000 e
Kirjastoaineistokulut yhteensä	1 389,33	1 466,34	1 487,37

Elektroninen aineisto	2006	2007	2008
FinELib-sopimukset (kausijulkaisut, tietokannat)	945,97	1 018,09	1 018,89
Muut kausijulkaisut	244,28	228,60	248,09
Muu elektroninen aineisto	23,32	32,64	72,96
Elektroninen aineisto yhteensä	1 213,57	1 279,33	1 339,94

Painettu aineisto	2006	2007	2008
Kausijulkaisut	80,08	66,25	38,94
Kurssikirjat	32,88	38,74	28,21
Muut monografiat	62,81	82,02	80,27
Painettu aineisto yhteensä	175,76	187,01	147,43

HENKILÖSTÖ	2006	2007	2008
Virat	48,00	54,00	57,00
Henkilötyövuodet	48,90	51,40	56,50
Budjettirahalla palkatut	44,50	47,40	53,70
Hankintarahoituksella palkatut	4,40	4,00	2,80
Henkilökunnan osallistuminen koulutukseen			
Koulutuspäivät yhteensä	353,00	322,00	288,00
Koulutusta saaneen henkilöstön määrä	49,00	52,00	50,00

KOKOELMAT

Kokoelmien suuruus	2006	2007	2008
Elektroninen aineisto			
Kausijulkaisut (nimekkeet)	15 000	19 000	25 771
Verkossa/työasemilla olevat tietokannat (palvelut)	125	185	214
E-kirjat	245 228	292 547*	300 380*
(* sisältää TKK:n väitöskirjat)			
Painettu aineisto			
Monografiat (niteet)	229 385	230 005	225 465
Kausijulkaisut (nimekkeet)	11 415	10 870	9 429
Painetun aineiston kartunta			
Monografiat (niteet)	9 330	7 610	7 216
Kausijulkaisut (nimekkeet)	86	85	90
Saapuvat kausijulkaisut			
Painetut (nimekkeet)	872	783	760
Elektroniset (nimekkeet)	15 000	19 000	25 771
Yhteensä (nimekkeet)	15 872	19 674	26 434
Luettelointi			
TEEMU-tietueiden määrä (pää- ja erilliskirjastot)	319 405	355 034	353 947
TEEMU-tietueiden määrä (pääkirjasto)	213 950	246 377	244 341
TEEMUun lisätyt tietueet yhteensä	12 079	41 697	12 401
Muihin tietokantoihin lisätyt tietueet yhteensä	20 977	23 148	19 871

ASIAKASPALVELU

Käyttäjät	2006	2007	2008
Teknillinen korkeakoulu			
Opiskelijamäärä	14 550	14 535	14 282
Henkilöstömäärä	3 419	3 210	3 541
Aktiivisten lainaajien määrä			
TKK:n opiskelija	5 737	5 914	5 638
TKK:n henkilökunta	831	930	874
TKK:n sisäiset yhteensä	6 568	6 844	6 512
Ulkopuoliset	2 348	2 299	2 121
Aktiiviset lainaajat yhteensä	8 916	9 143	8 633
Kirjastokäynnit			
Käyntien määrä	253 227	235 984	233 479
Lainaus			
Kokonaislainaus (koti-, lukusali- uusinnat)	157 295	147 137	137 643
Itsepalvelulainat (automaatilla)	11 900	10 736	11 274
Itsepalvelu-uusinnat (TEEMU, www)	102 350	98 604	92 843
Kaukopalvelu (kotimainen + kansainvälinen)			
Annetut kaukolainat ja jäljenteet	3 006	2 496	1 935
Saadut kaukolainat ja jäljenteet	3 024	3 037	2 655
Tietopalvelun toimeksiannot			
Kokonaismäärä	1 611	1 388	1 269
Käyttäjäkoulutus			
Opetustunnit yhteensä	895	1 087	3 538
Opiskelijamäärät yhteensä	1 537	1 395	2 108
Fuksikoulutus, opiskelijamäärät	991	986	1 059
Verkkokurssit, opiskelijamäärät	184	129	79
Käynnit kirjaston www-sivuilla			
Käyntien määrä (* erilainen tilastointitapa)	3 447 000*	8 868 034	10 047 754
Elektronisten aineistojen käyttö			
Tiedonhakujen määrä (Abi/Inform, Compendex (Engineering Village), Inspec, Web of Science (ISI), CAS SciFinder Scholar, Scopus v. 2008)	172 426	173 103	144 654
Tulosteiden määrä (American Chemical Society ACS, Elsevier: ScienceDirect, IEEE/IEE)	264 895	291 849	353 627